

Ἡ ΒΟΡΕΙΟΝ ΠΕΙΡΟΣ

Μηνιαίον Δελτίον Πολιτικῶν Κοινωνικῶν Φιλολογικῶν
Ὀργανὸν τοῦ ἐν Ἀθῆναις Συλλογοῦ Βορειοηπειρωτῶν

2. Βασίλ. Κερμενί
Καμινάκη 11.

ΘΑΡΣΕΙΝ ΧΡΕΪ ΤΑΧ ΛΥΡΙΩΝ ΕΞΕΤ ΑΜΕΙΝΟΝ

ΤΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΣΥΛΛ.

ΑΘΗΝΑΙ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1935 ΤΕΥΧΟΣ

7

Ἡ ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ,

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΟΡΓΑΝΟ ΤΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΩΝ

Γραφεῖα: Ὁδὸς Κάνιγγος 21

Συνδρομὴ ||| Ἑσωτερικοῦ Δραχ. 100
Ἑτησίᾳ ||| Ἑσωτερικοῦ Δολλάρια 2

Πάν ὅτι ἀφορᾷ τὴν σύνταξιν
πρὸς τὸν
Ἀρχισυντάκτην

L'ÉPIRE DU NORD

BULLETIN MENSUEL POLITIQUE
SOCIAL LITTÉRAIRE

ORGANE DE LA LIGUE
DES ÉPIROTES DU NORD

BUREAUX: Rue Canigos 21

ABONNEMENT ||| Grèce Dr. 100
ANNUEL ||| Etranger 2

Πάν ἔμβασμα χρηματικὸν δέον
ν' ἀπευθύνεται πρὸς τὸν ταμίαν
τοῦ Συλλόγου

Ἡ ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

ΤΕΥΧΟΣ 7

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΩΝ

ΖΗΤΗΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 5
ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2 ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΚΗΣ ΔΗΛΩΣΕΩΣ ΤΗΣ 2)10)21

Δημοσιεύομεν κατωτέρω ἐν περιλή-
ψει τὸ ἱστορικὸν τῆς συζητήσεως
διὰ τὴν ἔγκρισιν τοῦ κανονισμοῦ
λειτουργίας τῶν μειονοτικῶν σχο-
λείων, τοῦ συνταχθέντος ὑπὸ τῆς
Ἀλβανικῆς Κυβερνήσεως.

Εἰσηγητὴς ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς
Ἰσπανίας κ. ντὲ Ματαριάγκα. Ὁ
ἀντιπρόσωπος τῆς Ἀλβανίας κ.
Μεχντὶ Φράσσαρι λαμβάνει θέσιν
εἰς τὴν Τράπεζαν τοῦ Συμβουλίου.

Ὁ κ. ΜΕΧΝΤΙ ΦΡΑΣΑΡΙ: Ὡς
ἐξάγεται ἀπὸ τὰς προηγουμέ-
νως γενομένας συνεδριάσεις κα-
θὼς καὶ ἀπὸ τὰ παρουσιασθέντα
ἔγγραφα εἰς τὸ Συμβούλιον, ἡ
Ἀλβανικὴ Κυβέρνησις δὲν ἐσκέ-
φθη οὔτε κἂν νὰ θίξῃ τὰ δικαιώ-
ματα τῶν μειονοτήτων τῶν εὐρι-
σκομένων εἰς τὸ Ἀλβανικὸν Κρά-
τος. Ἡ Ἀλβανικὴ Κυβέρνησις
λαβοῦσα ὑπ' ὅψιν τὴν εκπαιδευτι-
κὴν ἱστορίαν τῆς χώρας τῆς, ἠθέ-
λησε νὰ ἐπιβάλλῃ πειθαρχίαν δηλ.
νὰ τακτοποιήσῃ τὴν σχολικὴν δι-
δασκαλίαν θέτουσα ταύτην ὑπὸ
τὸν ἄμεσον ἑλεγχόν τῆς, τόσον
διὰ τὴν πλειονότητα, ὅσον καὶ
διὰ τὴν μειονότητα τοῦ πληθυ-
σμοῦ. Τοῦ ἰσοπολιτικοῦ τούτου
μέτρου προκαλέσαντος παράπο-
να, εἰδοποιήθη τὸ Συμβούλιον ὅτι
τὸ ζήτημα παρουσίαζεν δικαστι-
κὸν χαρακτῆρα ὑπὸ τὸν ἐπόμε-
νον τύπον: Ἐν γενικὸν μέτρον

υἰοθετηθὲν ταυτόχρονως διὰ τὴν
πλειονότητα καὶ διὰ τὴν μειονό-
τητα ἤθελεν εἰσθαι ἐφαρμόσιμον
ἢ ὄχι; Ἡ Ἀλβανικὴ Κυβέρνησις
δὲν ἐξέφερεν ἀντιρρήσεις εἰς πᾶν
δικαστικὸν πρόβλημα ὑπ' αὐτὸν
τὸν τύπον ἵνα ὑποβληθῇ εἰς τὴν
συμβουλευτικὴν γνώμην τοῦ Δι-
αρκοῦς Δικαστηρίου (τῆς Διε-
θνοῦς δικαιοσύνης τῆς Χάγης).

Τὸ Διαρκές Δικαστήριον εἰς τὸ
ζήτημα τοῦτο διηρέθη εἰς μειο-
ψηφίαν καὶ εἰς πλειοψηφίαν,
μειοψηφίαν παραδεχομένην τὴν
Ἀλβανικὴν ἄποψιν καὶ πλειο-
ψηφίαν ἀπορρίπτουσαν ταύτην.

Ἡ Ἀλβανικὴ Κυβέρνησις, ὅπως
ἀποδείξῃ τὰς καλὰς διαθέσεις
τῆς καὶ τὴν μέριμναν, ἣν τρέφει
πρὸς τὰς μειονότητας τοῦ Κρά-
τους, χωρὶς νὰ ἀναμείνῃ τὴν ἀπό-
φασιν τοῦ Συμβουλίου ὑπὲρ τῆς
μίας ἢ ἄλλης γνώμης καὶ ἐξ ἰδί-
ας αὐτῆς πρωτοβουλίας ἠτοίμα-
σε κανονισμὸν ἀφορῶντα τὰ
σχολεῖα τῶν μειονοτήτων ἐπι-
σπεύσασα νὰ τὸν παρουσιάσῃ
εἰς τὴν Γενικὴν Γραμματεῖαν τῆς
Κ.Τ.Ε.

Σημειωτέον ἐπίσης ὅτι τὸ Ὑ-
πουργεῖον τῆς Δημοσίας Ἐκπαι-
δεύσεως ἔχει ἤδη λάβει τὰ ἀνα-
γκαῖα μέτρα, ὥστε τὰ ἰδιωτικὰ
σχολεῖα τῆς μειονότητος νὰ ὦσιν

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΩΡΕΑ

ΗΜΕΡΟΜ.

ΑΡΙΘ.

άνοικτά δυνάμει τοῦ νέου κανονισμοῦ.

Ἡ Ἀλβανικὴ ἀντιπροσωπία ἔχει τὴν πεποίθησιν, ὅτι ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος κανονισμὸς θὰ ἱκανοποιήσῃ τελείως τὰς ἀνάγκας τῆς μειονότητος καὶ ἀφ' ἐτέρου ἐλπίζει ὅτι ἡ ἰδίᾳ μεταχειρίσις θὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ εἰς τὴν Ἀλβανικὴν μειονότητα τὴν εὐρισκομένην εἰς τὰς μεθοριακὰς χώρας.

ΒΑΡΩΝΟΣ ΑΛΟ·Ι·ΖΙ: Λαμβάνω εὐχαρίστως ὑπὸ σημείωσιν τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν ὑπὸ τῆς Ἀλβανικῆς Κυβερνήσεως, ὅπως ἐκτελέσῃ πλήρως τὰς υποχρεώσεις, ἃς παρεδέχθη ἐλευθέρως διὰ τῆς δηλώσεως τῆς.

**ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ
ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ Κ. Τ. Ε.
ΚΡΙΣΕΙΣ
ΤΟΥ "MESSAGER D'ATHÈNES".**

Ἡ ὑπόθεσις τῶν ἐν Ἀλβανίᾳ Ἑλληνικῶν σχολείων ἦλθεν ἀκόμη μίαν φοράν ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν. Μήπως θὰ εἶναι ἡ τελευταία;

Οὐδὲν δύναται νὰ εἶναι δυσαρεστότερον διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τοὺς Κυβερνήτας αὐτῆς, ἀπὸ τοῦ νὰ ἔχωσι νὰ ἀναφέρουν εἰς τὴν Γενεὺν παραβάσεις τῶν διεθνῶν υποχρεώσεων, γενομένας ὑπὸ γειτόνων, μετὰ τῶν ὁποίων ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐπιθυμεῖ νὰ διατηρῇ ἀγαθὰς σχέσεις. Ἐκτὸς τούτου, κατὰ τὸ διάστημα τῶν δεκατεσσάρων αὐτῶν ἐτῶν, τοῦτέστιν ἀπὸ τῆς δηλώσεως τοῦ 1921 περὶ τῆς προστασίας τῶν μειονοτήτων, ἡ ὁποία ἦτο εἰς τῶν ὅρων διὰ νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ Ἀλβανία εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἑθνῶν, αἱ ἐκκλησιαστικαὶ καὶ σχολικαὶ ἐλευθερίαι τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ, τῆς προσαρτηθείσης εἰς τὴν Ἀλβανίαν Βορείου Ἠπείρου, ἔπαυσαν νὰ ὑπάρχουν συνεπείᾳ ἀλλεπαλλήλων ὑπερβασίων. Τὸ τελευ-

ταῖον τοῦτο — δηλαδή αἱ ὑπερβασίαι — εἰσῆχθη εἰς τὸ Ἀλβανικὸν σύνταγμα διὰ μιᾶς διατάξεως, ἡ ὁποία ἦτο ἴση μετὰ τὴν κατάργησιν τῶν σχολείων τῆς μειονότητος. Ἐπεδεινώθη δὲ περισσότερο ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως ταύτης ὑπὸ τῶν ἀρχῶν.

Τὰ γεγονότα εἶναι πολὺ πρόσφατα καὶ δὲν χρειάζεται ἡ ὑπενθύμησις αὐτῶν. Ἀποδοκιμασίαι τοῦ πληθυσμοῦ διὰ τὸν ἀφελληνισμόν τῶν σχολείων, βιαιότητες τῶν Ἀλβανικῶν ἀρχῶν πρὸς ὑποταγὴν τῶν Ἑλλήνων, ἐπέμβασις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, στηριζομένης ἐπὶ τοῦ δικαίου, τὸ ὁποῖον παρέχει εἰς τὰ μέλη τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν ὑπὲρ τῶν ὁμογενῶν τῶν, ἡ συνθήκη τῶν μειονοτήτων. Τὸ Συμβούλιον τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν ἐπιληφθὲν τῆς υποθέσεως, ζητεῖ τὴν γνώμην τοῦ Διαρκοῦς Διεθνοῦς Δικαστηρίου. Ἡ ἀπόφασις, ἐκδοθεῖσα κατὰ τὸν τελευταῖον Ἀπρίλιον ὑπῆρξεν ὡς πρὸς

ταῖον τοῦτο — δηλαδή αἱ ὑπερβασίαι — εἰσῆχθη εἰς τὸ Ἀλβανικὸν σύνταγμα διὰ μιᾶς διατάξεως, ἡ ὁποία ἦτο ἴση μετὰ τὴν κατάργησιν τῶν σχολείων τῆς μειονότητος. Ἐπεδεινώθη δὲ περισσότερο ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως ταύτης ὑπὸ τῶν ἀρχῶν.

Τὰ γεγονότα εἶναι πολὺ πρόσφατα καὶ δὲν χρειάζεται ἡ ὑπενθύμησις αὐτῶν. Ἀποδοκιμασίαι τοῦ πληθυσμοῦ διὰ τὸν ἀφελληνισμόν τῶν σχολείων, βιαιότητες τῶν Ἀλβανικῶν ἀρχῶν πρὸς ὑποταγὴν τῶν Ἑλλήνων, ἐπέμβασις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, στηριζομένης ἐπὶ τοῦ δικαίου, τὸ ὁποῖον παρέχει εἰς τὰ μέλη τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν ὑπὲρ τῶν ὁμογενῶν τῶν, ἡ συνθήκη τῶν μειονοτήτων. Τὸ Συμβούλιον τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν ἐπιληφθὲν τῆς υποθέσεως, ζητεῖ τὴν γνώμην τοῦ Διαρκοῦς Διεθνοῦς Δικαστηρίου. Ἡ ἀπόφασις, ἐκδοθεῖσα κατὰ τὸν τελευταῖον Ἀπρίλιον ὑπῆρξεν ὡς πρὸς

τὴν Ἑλλάδα, τοῦτέστιν ὡς πρὸς τὸ οὐσιώδες δικαίον τῆς Ἑλληνικῆς ἐν Ἀλβανίᾳ μειονότητος, εὐνοϊκῇ. Μετὰ τοῦτο ἡ Ἀλβανικὴ Κυβέρνησις ἀνεκοίνωσεν εἰς τὸ συμβούλιον τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς, ὅτι δηλονότι θὰ λάβῃ μέτρα ἀνάλογα τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συνεδρίου τῆς Χάγης.

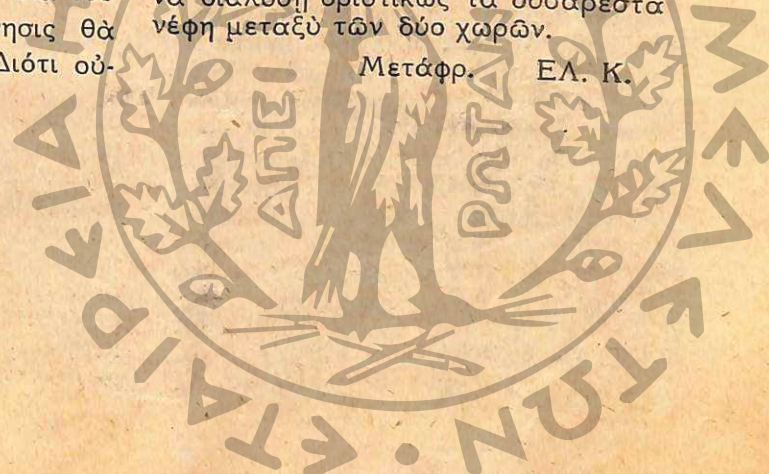
Αἱ Διατάξεις αὐταὶ περιλαμβάνονται εἰς τὸ σχέδιον κανονισμοῦ λειτουργίας σχολείων τῶν ὑπαχθεισῶν εἰς τὴν Ἀλβανίαν μειονοτήτων, τὸ ὁποῖον υἱοθετήθη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου μετὰ ἐλαχίστας τροποποιήσεις. Ἡ Ἑλληνικὴ μειονότης θὰ δύναται, ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ Κράτους, νὰ ἰδρῇ καὶ νὰ διατηρῇ, μετὰ ἰδικὰ τῆς ἐξοδα, σχολεῖα μετὰ διδασκάλους τῆς ἀρεσκείας τῆς. Ἐκεῖ ὅπου αἱ Ἑλληνικαὶ κοινότητες δὲν θὰ ἔχωσιν ἀρκετοὺς πόρους πρὸς συντήρησιν τῶν σχολείων τῶν, ἡ Κυβέρνησις θὰ εἶναι υποχρεωμένη, νὰ ἀνοίξῃ σχολεῖα τοῦ Κράτους εἰς τὰ ὁποῖα ἡ διδασκαλία θὰ γίνεται εἰς τὴν Ἑλληνικὴν.

Τὸ διάβημα, εἶπεν ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἰσπανίας, ὅστις ἔκαμε τὴν εἰσήγησιν εἰς τὸ Συμβούλιον, εἶναι λογικὸν καὶ σύμφωνον πρὸς τὴν Δήλωσιν τοῦ 1921. Τῷ ὄντι, τὸ διάβημα οὐδὲν νέον περιέχει. Ἀντιγράφει τὰς διατάξεις τῶν συνθηκῶν διὰ τὰς μειονότητας, τὰς ὁποίας ἡ Ἀλβανία εἶχεν ἀποδεχθῇ διὰ τῆς διακηρύξεώς της. Τὸ νέον θὰ εἶναι, ὁ τρόπος διὰ τοῦ ὁποίου ἡ Ἀλβανικὴ Κυβέρνησις θὰ ἐφαρμόσῃ τὸν κανονισμόν. Διότι οὐ-

δόλως ἀμφιβάλλομεν ὅτι θὰ προσπαθήσῃ νὰ ἐκπληρώσῃ πιστῶς τὰς σημερινὰς ὑποσχέσεις δηλαδή, νὰ κἀνῃ νὰ λησμονήσωσιν οἱ Ἑλληνεῖς Ἀλβανοὶ ὑπήκοοι τὰς δοκιμασίας, τὰς ὁποίας διήλθον καὶ νὰ ἐπανασυνδέσῃ τὰς σχέσεις μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους.

Οὐδεὶς δύναται νὰ λησμονήσῃ, πόσον ἐδίστασεν ἡ Κυβέρνησις τῶν Ἀθηνῶν, προτοῦ φέροι τὴν ὑπόθεσιν τῶν Ἑλλήνων τῆς Βορείου Ἠπείρου πρὸ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν. Τοῦτο δὲ, ὅχι διότι εἶχε τὴν ἐλαχίστην ἀμφιβολίαν διὰ τὴν ὑποδοχὴν, τῆς ὁποίας θὰ ἐτύγχανε ἡ ὑπόθεσις, ἀλλὰ διότι ἤλπιζεν, ὅτι ἡ Ἀλβανικὴ Κυβέρνησις, ἀπὸ καθαρῶς ἰδικῆς τῆς πρωτοβουλίας θὰ εἶχε προβῇ εἰς τὴν λήψιν μέτρων (οὐχὶ) ἀντιθέτων πρὸς τὰς διεθνεῖς υποχρεώσεις καὶ μὴ ἱκανῶν νὰ ἐπιδράσωσιν δυσαρέστως ἐπὶ τῶν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἀλβανίας σχέσεων. Τὰ Διαβήματα τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν εἰς τὸ Συνέδριον καὶ τὸν Τύπον διήποντο πάντοτε ὑπὸ τινος μετριοπαθείας καὶ πλήρους ἀκριβείας. Ἀλλὰ δὲν ἦτο ἐπιτετραμένον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ἀτελευτήτως νὰ ἀγνοῇ οὔτε καὶ νὰ παραβλέπῃ τὸν ἀντίκτυπον, τὸν ὁποῖον εἶχεν ἐπὶ τῆς κοινῆς γνώμης εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ κατάστασις τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἀλβανίας. Ἀπὸ τὴν Ἀλβανικὴν Κυβέρνησιν ἐξαρτᾶται νὰ διαλύσῃ ὀριστικῶς τὰ δυσάρεστα νέφη μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν.

Μετάφρ. ΕΛ. Κ.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Στά τσαρούχια! Ἡ Ἀλβανία συνή-
ψεν κατὰ τὸς ἐκεῖ-
θεν θετικωτάτας καὶ

οὐδόλως ἀμφισβητουμένας πληροφορίες
«μυστικὴν», ὡς ἐξακριβοῖσθαι, μετὰ τῆς
Ἰταλίας συμφωνίαν κατόπιν τῆς ὁποίας
ἐμφανισθεῖσα εἰς τὴν Γενεύην ἐπεφύλα-
ξεν εἰς ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα νὰ μὴ συμμε-
τάσχη τῶν κατὰ τῆς Ἰταλίας ἐπαπειλου-
μένων οἰκονομικῶν κυρώσεων.

Ἡ στάσις τῆς Ἀλβανίας ἔναντι τοῦ
Διεθνoῦς ὀργανισμοῦ τῆς Γενεύης ὑπῆρ-
ξεν ἡκιστα τιμητικὴ.

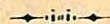
Ὁ ἀντιπρόσωπός τῆς μετέβη εἰς Γενεύην
ὡς κομιστὴς τῶν προθέσεων τῶν Τυράνων
καθ' ἃς ἡ χώρα, τὴν ὁποίαν ἀντεπροσώπευεν
θὰ ἐφαίνετο εἰς τὸ ἀκέραιον συνεπὴς ἔ-
ναντι τῶν ὑποχρεώσεων, αὐτίνες ἀπορ-
ρέουν ἀπὸ τὸ καταστατικὸν τοῦ Ἀνωτά-
του θεσμοῦ, οὗτινος ὡς μέλος συμμετέχει
καὶ ἡ Ἀλβανία, ἐφ' ὅσον οὐδόλως ἐπα-
πειλεῖται ἡ οἰκονομία τῆς ἀπὸ τὴν τυχὸν
ἐφαρμογὴν τῶν κυρώσεων.

Πράγματι δὲ, ὅτε ἤρχισεν ἡ σχετικὴ
συζήτησις, μεταχὺ τῶν κρατῶν, τὰ ὁποῖα
προβαλόντα σοβαροὺς λόγους ἀποχῆς ἀπὸ
τῶν κυρώσεων ἐδήλωσαν ὅτι δὲν συμμε-
τέχουν, δὲν συγκατελέχθη ἡ Ἀλβανία,
πράγμα τὸ ὁποῖον ἐοῖμαινεν ἀπλούστατα
συναίνεσιν.

Τὴν ἐπαύριον ὁμως καὶ ἀφοῦ ἐν τῷ
μεταξὺ κατέφθασαν ἐκ Τυράνων ἐπείγου-
σαι τηλεγραφικαὶ διαταγαὶ κατόπιν ἐνερ-
γείων τῆς Ἰταλίας, ἡ ὁποία προσεπάθει
ὁσονοῦπω νὰ μειώσῃ ἀριθμητικῶς τὴν
παράταξιν τῶν μελλόντων νὰ συμμετά-
σχουν εἰς τὸν κλοιὸν τῶν οἰκονομικῶν
κατ' αὐτῆς κυρώσεων διεμαρτυρήθη ἡ
Ἀλβανικὴ ἀντιπροσωπεῖα ἰσχυρισθεῖσα
ὅτι παρερμηνεύθη ἡ σιωπὴ τῆς ὡς συναί-
νεσις καὶ ὅτι αὕτη προασπίζουσα, καθ' ἣν
ἔχει δικαίωμα, ζωτικώτατα οἰκονομικά
τῆς συμφέροντα δὲν δύναται νὰ συμμε-
τάσχη εἰς τὰς κυρώσεις.

Οὕτω πως, ἔχουν τὰ πράγματα. Ἡ

Ἀλβανία «πιστὴ εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τῆς
πρὸς τὴν Κ. Τ. Ε.» ὡς διεκήρυξεν καὶ
προσφάτως ὁ νέος πρωθυπουργὸς ἔγρα-
ψε τὴν εἰρήνην τοῦ κόσμου στὰ Ἀλβανί-
τικα τσαρούχια τῆς. Μία ψῆφο εἶχε. Τὴν
παζάρεψε καὶ τὴν πούλησε!!

Πλήρης ἡ ὑποδούλωσις

Ἐν Ἀλβανίας καὶ Ἰταλίας συναφθεῖ-
σης συμφωνίας ὁμιλοῦν περὶ παρο-
χῆς δανείου ἐκ μέρους τῆς τελευ-
ταίας πρὸς τὴν Ἑταιρείαν «SVE»,
ἡ ὁποία παρουσιαζομένη ὡς Ἀλβα-
νικὴ ἔχει ἀναλάβει τὴν ἐκτέλεισιν δια-
φόρων στρατιωτικῆς φύσεως ἔργων
παρὰ τὰς ἀκτὰς τοῦ Ἀδρια καὶ τὸ
ἐσωτερικὸν τῆς Ἀλβανίας. Πλὴν τοῦ-
του ἐχορηγήθη καὶ ποσὸν τι ἀπευ-
θείας πρὸς τὴν Ἀλβανικὴν Κυβέρνη-
σιν τὶς οἶδε πότε καὶ ὑπὸ ποίας συν-
θήκας ἐξοφλούμενον.

Ἀπὸ τῆς στήλης αὐτῆς ἐξεφράσα-
μεν καὶ ἄλλοτε τὴν γνώμην μας ἐπὶ
τῶν δανείων αὐτῶν, τὰ ὁποῖα, ἐκτὸς
τοῦ τελευταίου, ποὺ μπορεῖ νὰ εἰπῇ
κανεὶς ὅτι ἔχει ὡς ἀντάλλαγμα τὴν
καθ' ὅλα σύμφωνον διὰ τὴν Ἰταλίαν
στάσιν τῆς Ἀλβανίας ἐν Γενεύῃ εἰς
τὸ ζήτημα τῶν κυρώσεων, θεωροῦν-
ται δῶρα «φιλικὰ» καὶ θεόπεμπτα.

Θὰ τὰ πληρώσῃ ἡ Ἀλβανία ὅλα
καὶ δυστυχῶς μὲ κολοσσιαῖον ἐπιτό-
κιον, μὲ λίτραν κρέατος ἐκ τῆς σαρ-
κὸς τῆς!...

Κάρποι τῶν
νέων μεταξὺ
Ῥώμης καὶ Τι-
ράνων ἐρωτοτροπιῶν ὑπῆρξαν ἁ-
μέσως αἱ τελευταίως παρατηρη-
θεῖσαι ἐν Ἀλβανία κινήσεις καὶ ἡ
ἐπιβεβαιωθείσα μερικὴ ἐπιστρά-
τευσις ἀναμφιρῆστως ἀπότοκοι
προθέσεων ὑπερμέτρου ζήλου
διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἱμπε-
ριαλιστικῶν βλέψεων τῆς Μεγά-
λης «Προστάτιδος» οὐραγὸς τῆς
πολιτικῆς τῆς ὁποίας ἐτάχθη ἁ-

ναφανδὸν ἡ Ἀλβανία.

Καὶ ἡ μὲν Ἰταλία χωροῦσα εἰς
τὴν λύσιν τοῦ δημογραφικοῦ
τῆς προβλήματος ἔχει ἤδη κινή-
τοποιηθῇ καλῶς ἰσως διὰ τὰ συμ-
φέροντά τῆς, ἀλλὰ ἡ Ἀλβανία
τίνα λόγον ἔχει νὰ εὐρίσκειται,
ὡς ὑστερικὴ θεραπευτὴν σαρώ-
νουσα τὴν φασιστικὴν μπόταν, εἰς
σπασμωδικὰς κινήσεις;

Καὶ ἔάν οἱ ἰθύνοντες τὰς τύχας
τῆς ἐμωράνθησαν ποῖος εἶναι ὁ
ἀποχρῶν λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον
θὰ πληρώνουν τὰ σπασμένα ἐ-
κείνοι, οἱ ὁποῖοι εἶχον τὸ δυστύ-
μα νὰ εἶναι ὑπήκοοι Ἀλβανοί;

Μήπως τὰ νήματα τῆς θρυλι-
κῆς συμφωνίας ἔχουν δέσει χει-
ροπόδαρα τὴν Ἀλβανίαν;

Εἰς τὸ τεῦχος αὐτὸ
Ὁ κ. Φαλτάιτς συνεργάζεται καὶ ὁ
γνωστὸς δημοσιο-
γράφος κ. Κώστας Φαλτάιτς. Ὁ κ. Φαλ-
τάιτς παλαιμάχος δημοσιογράφος, δια-
τελέσας συντάκτης εἰς πολλὰς Ἀθηναί-
κας ἱφημερίδας ἔχει φάει μὲ τὴ φύχτα
τῇ μελάνῃ καὶ ἐγνώρισε τὸ σκληρὸ τρα-
πέζι τῆς δημοσιογραφίας ἀπὸ τὴν μικρὰ
τοῦ ἡλικίαν.

Εἰς τὰς πολλὰς δημοσιογραφικὰς ἐκ-
στρατείας του καὶ τὰς περιοδείας του
ἀνὰ τὴν Ἑλληνικὴν ὑπαιθρον τοῦ ἐδάθου
εὐκαιρῶς νὰ συνδεθῇ μὲ μὲ τὴν Ἡπειρον
καὶ νὰ γνωρίσῃ ἀρκετὰ τὴν Β. Ἡ-
πειρον.

Ἰδιαιτέρως ἡτοχολήθη μὲ τὴν δρᾶσιν
τοῦ Ἀγίου Κοσμά, ἡ μεγάλη σπουδαί-
της τοῦ ὁποῖου ὡς ἱστορικῆς φυσιογνω-
μίας μόλις ἀρχίζει νὰ γίνεται ἀντιλη-
πτή.

Ὁ Ἅγιος Κοσμάς δὲν πρέπει νὰ θε-
ωρηθῇ ὡς ἓνας ἱεραπόστολος μὲ μίαν
περιωρισμένην καλογηρικὴν ἀποστολήν,
ἀλλὰ ἡμπορεῖ, ὅπως λέγει ὁ κ. Φαλτάιτς
νὰ παραβληθῇ καὶ νὰ παραλληλισθῇ μὲ
τὸν δάσκαλον τῆς Ἑλληνικῆς Ἐλευθερίας
τὸν Ῥήγαν Φεραῖον.

Ὁ ἅγιος Κοσμάς ὑπῆρξεν κήρυξ τῆς
ἐλευθερίας γενόμενος καὶ μάρτυς αὐτῆς.

Πρόεδρος τῆς
νέας Ἀλβανικῆς
Κυβερνήσεως ὁ-
στερα ἀπὸ τὸ ἄδοξον τέλος τῆς Κυ-
βερνήσεως Παντελῆ Βαγγέλ, ἀνέ-
λαβεν ὁ γνωστὸς μας κατὰ τοὺς ἀ-
γῶνας διὰ τὸ σχολικόν μας ζήτημα
καὶ ἄσπονδος ἀπὸ τοῦ 1922 φίλος
τῆς Ἑλλάδος Μεχντῆ Φράσσαρι.

Ὁ νέος πρωθυπουργὸς εἰς τὰς
προγραμματικὰς δηλώσεις του, εἰς
τὰς ὁποίας προέβη μεταξὺ πολλῶν
ἄλλων φαιδρῶν ὑπόσχεται νὰ ἐφαρ-
μόσῃ ἰδεώδη ἰσονομίαν καὶ ἰσοπολι-
τείαν καὶ ὅτι θὰ ἐργασθῇ διὰ τὴν
καλλιτεχνικὴν ἐξύψωσιν τοῦ Ἀλβα-
νικοῦ Λαοῦ κ.λ.π.

Κατόπιν τούτου δὲν εἶναι ἀπίθα-
νον μετὰ τινα ἔτη ὅλοι οἱ φοβεροὶ
καὶ τρομεροὶ Σκοδράνοικοι κοντραμπάν-
τηδες (λαθρέμποροι), ποὺ στρίβουν
ἡσύχως τὸ λαθραῖον τσιγάρον τῶν
καθήμενοι σταυροπόδι μετὰ τὴν ἔν-
τιμον ἐργασίαν τῶν νὰ μεταβληθοῦν
εἰς κερηκομόντας ποιητὰς καὶ λο-
γοτέχνας καὶ ἡ μακαρία χώρα τοῦ
Ζώγου νὰ γίνῃ Ἐδέμ καλλιτεχνικῆς
δημιουργίας!!

Τερατολόγος
Οἱ τερατολόγοι μεγάλης ὀλκῆς
προσφάτως ἐλ-
θὼν ἐκ Τυράνων Ἀλβανίας διηγεί-
το πόλιν τὰ ἀπίθανα καὶ τερατώδη
περὶ δρόμων ἐν Ἀλβανίᾳ εἰς κύ-
κλον συμπατριωτῶν.

Εἰς ἐρώτησιν παρακαιμένου ποι-
ος εἶναι ὁ μεγαλύτερος δρόμος τῆς
Ἀλβανικῆς πρωτευούσης ἀπήντη-
σεν κομπαστικῶς:

—Τὸ βουλευτάρειον Ζώγου τοῦ Α',
εἶναι τόσο πλατὺ, ὥστε διὰ νὰ
ἀκουσθῇ διαβάτης καθήμενος εἰς
τὸ ἐν πεζοδρόμιον καὶ μεγαλοφώ-
νως καλῶν τὸν διαβάτην τοῦ ἐτέ-
ρου παρίσταται ἀνάγκη... νὰ
«κάνῃ τὰ χέρια χωνὶ στὸ στόμα!»
Διὸ καὶ οἱ παριστάμενοι ὕστερα ἀ-
πὸ πολὺν χρόνον καὶ ἀκατάσχετον δρο-
μολογίαν τοῦ ἔδωσαν...δρόμο!!

ΕΛΛΗΝΙΚΑΙΣ

Ἐδημοσιεύθη ἐπίσημος ἀλβανικὴ στατιστικὴ τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἀλβανίας κατὰ τὸ (15 Ὀκτωβρίου) πρῶτον ἐξάμηνον τοῦ 1935. Ἐκ ταύτης προκύπτει ὅτι ἡ Ἀλβανία εἰσήγαγεν εἰς τὸν τόπον μας κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ ἐμπορεύματα ἀξίας 874,430 χρυσῶν φράγκων, ἔναντι 267,428, τὰ ὅποια ἀντιπροσωπεύει ἡ ἀντίστοιχος ἐλληνικὴ εἰσαγωγή. Δηλαδή ὑπάρχει διαφορά ὑπὲρ τῆς Ἀλβανίας ἐξ ὑπερεξακοσίων χιλιάδων χρυσῶν φράγκων (περίπου 21,245.000 δρ.). Τὸ πρᾶγμα δὲν μᾶς ἐκπλήσσει. Συνηθισαμεν πλέον εἰς τὸ νὰ δίδωμεν εἰς τοὺς ξένους περισσότερα τῶν ὧσιν λαμβάνομεν ἀπὸ αὐτοῦς. Θὰ ἔπρεπεν ὅμως ἡ πρὸς ὄφελος τῶν Ἀλβανῶν διαφορά αὐτὴ νὰ ἀποτελεῖ ἓνα ἀκόμη λόγον πρὸς καλλιέργειαν καλλιτέρων σχέσεων διὰ τὴν χώραν μας ἐκ μέρους τῶν.

Αὕτῃ ἡ ὑπόθεσις τῶν ἐλληνικῶν σχολείων τῆς Νοτίου Ἀλβανίας ἡ ὁποία φαίνεται νὰ ἐρρυθμίσθῃ «**ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ**» ὀριστικῶς μετὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Κ. Τ. Ε. πρέψει ἀσφαλῶς νὰ ἐφελκύσῃ ἀμέριστον τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως. Διότι δὲν εἶνε παρονομή. Ἡ ἀλβανικὴ Κυβέρνησις ἔδωκε τὰς κατηγορηματικώτερας ὑποσχέσεις εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Κ. Τ. Ε. ὅτι θὰ σεβασθῇ τὰς διεθνῶς εἰλημμένες ὑποχρεώσεις τῆς ἔναντι τῆς ἐλληνικῆς μειονότητος καὶ εὐθὺς ὡς ἐδόθη ἡ διαταγὴ τοῦ ἀνοίγματος τῶν σχολείων ἡ Ἑλλάς ἐπίστευσεν ὅτι ἡ μικρὰ τῆς γείτων εἶχε κατανοήσῃ τὴν σημασίαν τῆς διατηρήσεως ἀγαθῶν σχέσεων μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς χώρας μας. Ἦδη ὅλαι αἱ ἐκείθεν πληροφορίες ἐμφανίζουν μίαν κατάστασιν ὀλίγον διαφέρουσαν ἐνὸς νέου ἀνθελληνικοῦ διωγμοῦ. Ἐὰν ὄντως περὶ αὐτοῦ πρόκειται τότε ἄς ἐξακριβωθῇ τοῦλάχιστον ὑπευθύνως διὰ νὰ γνωρίζῃ καὶ ἡ Ἑλλάς ποίαν στάσιν πρέπει νὰ τηρήσῃ.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι δικαίωμα τῆς Ἀλβανικῆς κυβερνήσεως εἶνε νὰ κανονίσῃ ὡς αὕτῃ νομίζει «**ΕΣΤΙΑ**» καλλίτερον τὰ τοῦ (17 Ὀκτωβρίου) οἴκου τῆς. Κατὰ συνέπειαν κανεὶς δὲν θὰ ἠμποροῦσε νὰ τὴν ψέξῃ ἢ νὰ ἔχῃ ἀντίρ-

ρῇσιν διότι, ἐνδεχομένως, θὰ ὠχύρωνε τὰ παράλια τῆς, καίτοι ἡ μορφή ὑπὸ τὴν ὁποίαν παρουσιάσθῃ ἡ σχετικὴ εἰδησις προσλαμβάνει ἑκτασιν ὑπερβαίνουσαν κατὰ πολὺ τὸν Ἀλβανικὸν χαρακτῆρα τοῦ πράγματος.

Ἐχομεν ἐν τοσοῦτῳ τὴν γνώμην, ὅτι ἡ δημοσιευθεῖσα κατηγορηματικὴ διάψευσις διασκεδάζει τὰς ὑπονοίας, τὰς ὁποίας θὰ ἐγέννα ἴσως εἰς ὥρας τόσοσιν κρισίμους ἢ ἀναγγελίας ἐντατικῶν παρασκευῶν τῆς Ἀλβανίας.

Μεταδίδονται ἐξ Ἰωαννίνων πληροφορίες εἰς βάρος τῶν σχολείων τῆς Βορειοηπειρωτικῆς Ἑλληνικῆς ἐν Ἀλβανίᾳ μειονότητος. Τὸ γεγονός δὲν ἐπιτρέπεται νὰ παρέλθῃ ἀπαρατήρητον. Ὑπάρχει τρόπος ἐξακριβώσεως τῆς ἐξ Ἰωαννίνων πληροφορίας ταύτης, ἡ ὁποία πάντως φοβούμεθα ὅτι δὲν θὰ εἶνε ἀνακριβής. Καὶ ἂν ὄντως ἀποδειχθῇ ὅτι πράγματι δυσχεραίνεται ἡ λειτουργία τῶν σχολείων τῆς μειονότητος κατὰ τὸν τρόπον ἰσοδυναμοῦντα πρὸς πλήρη παρεμπόδισιν τῆς, τότε φρονοῦμεν ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν ἡμπορεῖ νὰ μείνῃ ἄνευ συνεπειῶν. Ἡ Ἀλβανία παρέσχε τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι ἐννοεῖ νὰ τηρήσῃ τὴν ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ σαφὴ ὑποχρέωσιν τῆς καὶ ἡ ὑπόσχεσις αὕτῃ ἐχαιρετίσθῃ τότε ὡς μία ἀπαρχὴ καλλιέργειας φιλικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν. Κάθε πίεσις εἰς βάρος τῶν Βορειοηπειρωτῶν θὰ καθίστα τοῦτο δυσχερέστατον.

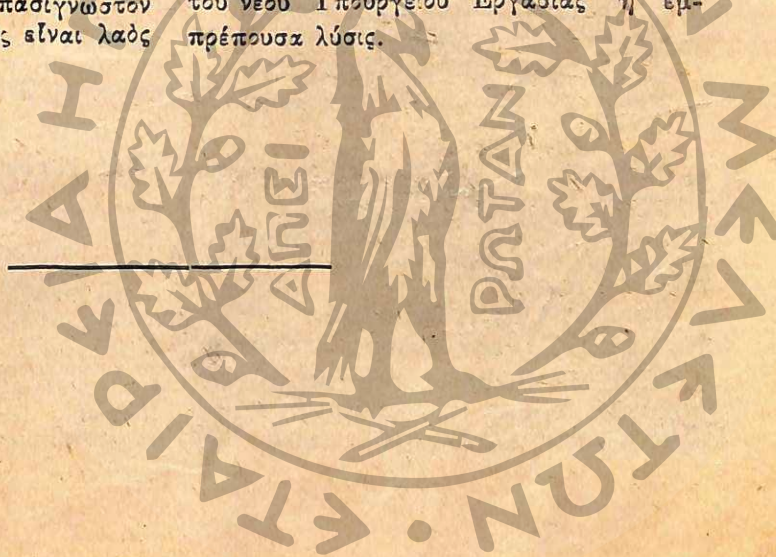
Εἶνε ἄρα γε τόσοσιν μακρὰ ἡ Ἀλβανία καὶ μάλιστα ἡ προσεγγίζουσα πρὸς τὰ Ἑλληνικὰ σύνορα νότιος Ἀλβανία, ὥστε «**ΕΣΤΙΑ**» (28 Ὀκτωβρίου) νὰ καθίσταται τόσοσιν δυσχερὴς ἡ ἐξακριβώσις τῶν πραγματικῶν συνθηκῶν ὑπὸ τὰς ὁποίας λειτουργοῦν ἢ δὲν λειτουργοῦν τὰ σχολεῖα τῶν Ἑλληνικῶν κοινοτήτων; Εἶνε ἄρα γε ἀνάγκη νὰ δημοσιεύωνται κάθε τόσοσιν πληροφορίες περὶ νέων δυσχερειῶν παρεμβαλλομένων ἀπὸ τὰς Ἀλβανικὰς ἀρχὰς εἰς τὴν λειτουργίαν τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων, χωρὶς νὰ δύναται νὰ παρασχεθῇ μία ἐπίσημος διάψευσις ἢ ἐπιβεβαιώσις τῶν πληροφοριῶν αὐτῶν;

Ἡ Ἀλβανία κατόπιν τῶν σχετικῶν ἀπο-

εὐεργέτημα τοῦτο, δικαίως ἡ Υ. Α. παρὰ τὴν πρὸς τὴν δυστυχίαν τούτων ὄντως ἐπιεικὴ στάσιν τῆς ἥτο ὑποχρεωμένη νὰ ἐκτελεῖ τὰ ἐν τῇ ᾧ, ἄνω ὑπουργικῇ ἀποφάσει ἀναφερόμενα ἄρθρα σχετικῶς μετὰ τὴν παραμονὴν τῶν ὑποδούλων ἀδελφῶν μας ἐνταῦθα. Ἐν τούτοις τὸ Δ. Σ. μολονότι ἐκωλύετο ἐκ τῶν ἀνωτέρω κατέβαλλεν ὑπερανθρώπους προσπάθειας καὶ ἐπέτυχεν εὐμενῆ των ἀρμοδίων ὑπὲρ τῶν συμπατριωτῶν μας ἀποφασιν, ἐπιτρέπουσιν τὴν ἐν ὠρισμένῃ προθεσμίᾳ τακτοποιήσιν τούτων μετὰ τὴν Υ. Α. καὶ οὕτω οἱ συμπατριῶται μας, πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, ἐπέτυχον ἀδείας μακροχρόνιου προθεσμίας παραμονῆς καὶ ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος. Διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τοῦτο τὸ Δ. Σ. ἐξέδωκε ἐγκυκλίους πρὸς τὰ μέλη καὶ ἐδημοσίευσεν προσκλήσεις εἰς τὰς ἐφημερίδας διὰ τοὺς συμπατριώτας μας, οἵτινες οὕτω προσήλθον ἀθρόοι ἐξυπηρετηθέντες εὐμενῶς ὑπὸ τῆς Υ. Α. πρὸς τὴν καὶ πρὸς τὰ ἀρμόδια ὑπουργεῖα τὸ Δ. Σ. ὑπέβαλλε μακροσκελῆ ὑπομνήματα ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Ἀπαντῶντες οἱ ἀλύτρωτοι Ἕλληνες οἱ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἔδαφος καταφεύγοντες ἀπολαμβάνουσι τῶν αὐτῶν προνομίων ἄλλα καὶ τῶν αὐτῶν διατυπώσεων, διὰ τοὺς Βορειοηπειρώτας ὅμως αἱ διατυπώσεις αὐταὶ δέον νὰ τηρῶνται ἐπὶ τὸ αὐστηρότερον, καθόσον ὑπάρχουσι πρὸς τοῦτο δι' αὐτοὺς εἰδικοί ἀλλὰ καὶ ἐξαιρετικοὶ λόγοι. (Ἐν τεύθειν καὶ τὰ παράπονα ἐνίων συμπατριωτῶν μας). Εἶναι ὅμως πασίγνωστον ὅτι ὁ Βορειοηπειρωτικὸς λαὸς εἶναι λαὸς

μεταναστευτικὸς μὴ δυνάμενος ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ πατρίδι νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς βιωτὰς τοῦ ἀνάγκας. Παράδειγμα οἱ Μεγάλοι τοῦ Ἔθνους εὐεργέται, ὁ Σίνας ὁ Ἀρσάκης οἱ Ζάππαι ὁ Ζωγράφος καὶ ἄλλοι παιδιόθεν μεταναστεύσαντες ἐν Ρωσίᾳ, Τουρκίᾳ, Αἰγύπτῳ, Ρουμανίᾳ, οἵτινες ἀπὸ πένητες διὰ τῆς ἀκαταπόνητου ἐργασίας των καὶ τῆς ἐγνωσμένης οἰκονομίας των, διακριτικὰ σημεῖα τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ λαοῦ, ἐλάμπρυναν τὴν πρωτεύουσαν τῆς μητρὸς Ἑλλάδος διὰ καλλιμαρμάρων ἐθνικῶν μεγάρων καὶ ἐπλούτισαν ταύτην κληροδοτήσαντες δισεκατομύρια δλα.

Τὰ προαναφερθέντα ἐδάφη ἐκλείπουν τὰς πύλας των οὐ μόνον διὰ τοὺς Βορειοηπειρώτας ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν ἄλλον κόσμον ἀσυχῶς, συνεπῶς οἱ Β) ηπειρώται μὴ δυνάμενοι νὰ μεταναστεύσωσι εἰς ἄλλα ἐδάφη καὶ διαδιόντες ὑπὸ δυσμενεστάτας συνθήκας ἀπὸ κάθε ἄλλον ἀλύτρωτον λαόν, ἀναγκάζονται, ἐκόντες ἄκοντες, νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὸ ἔδαφος τῆς μητρὸς Ἑλλάδος εἰς δ διαθερμαίνονται ὑπὸ τὸν γαλανὸν αὐτῆς οὐρανὸν μετὰ εὐ ἐνέστερα ἐθνικὰ ἰδεώδη καὶ γαλαυχοῦνται μετὰ τὴν ἰδέαν τῆς ταχυτέρας ἀπ' ἀκαταστάσεως των, ὡς ἐλευθέρων πλέον Ἑλλήνων πολιτῶν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ Δ. Σ. ἔχει τὴν γνώμην ὅτι ὅλαι αἱ τελευταῖως ἀναφεύσαι δυσχερεῖαι λόγῳ τῶν ἀλλεπαλλήλων Κυβερν. μεισιδοῶν θὰ ὑπερνικηθῶν καὶ ὅτι θὰ δοθῇ ὑπὸ τοῦ νέου Ὑπουργεῖου Ἐργασίας ἡ ἐμπρέπουσα λύσις.

Η ΗΠΕΙΡΩΤΙΣΣΑ

ΤΟΥ Κ. Γ. ΒΑΒΑΡΕΤΟΥ
(ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)
Για τη συζυγική της άπιστία και τον έρωτά της προς το Μουχτάρ Πασά, το γυιό του Άλη έτιμωρήθη με τον δια πνιγμού θάνατον και ή περιβόητη Κυρά Φροσύνη, που τόσο τραγούδησε ο λαός και οι ποιηταί μας. 'Η Κυρά Φροσύνη, γιά να μεταχειρισθούμε την έκφρασι του Βαλσρωρίτη:

Καθώς άνθις' ή μυγδαλιά με τα πολλά τα
[χιόνια]
"Ανθιζε μές στα Γιάννινα και ή Κυρά
[Φροσύνη]
χευση άκτιδα φεγγαριού στα σύννεφα κρυ-
[μένη]
Μιά μέρα την άπάντησα εδιάβηκε σιμά μου
κι' εδάμπωσαν τα μάτια μου. Κρυφή δ.
[νατριχίλα]

μ' έσφαξε μέσ' στα κόκκαλα. Τò άτι μου
[τήν ελδε,
έστύλωσε τα πόδια του έτένωσε το μάτι
κι' άπλώνει, άπλώνει το λαιμό γιά να τή
[χαιρετίση]

Τόση ήταν ή ώμορφιά της Κυρά Φροσύνης. Κι' ή πανώργια αυτή 'Ηπειρώτισσα έρωτεύθηκε το Μουχτάρ Πασά. 'Ο έρωτας της ήταν άληθινός. Γι' αυτό απέκρουσε κάθε πρότασι του Άλη πασά, περιφρόνησε κάθε άπειλή του. Δέν ήθελε και πολύν καιρό ο Άλης γιά να σχεδιάση το χαμό της και να έκδικηθη. Σιέλλει το γυιό του στην έκστρατεία και έτσι έια βράδυ πάει ο ίδιος σπίτι της με τον Ταχέρ 'Αμπάζη γιά να την συλλαβη. 'Εκεί της έκανε την τελευταία πρότασι ο Άλης και της είπε να διαλέξη μεταξύ ζωής και θανάτου και

II Ναός 'Αγίου Δημητρίου

1. "Ανωθεν της έσωτερικής θύρας κεφ.:

«Ανεκένιστι και ανιστορή ο θειος και πανσεπτος ναος του αγίου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου του μεροβλητού δια συνδρομής κοπου τε και εξοδου Παπακυριακή και του αδελφου αυτού Γεωργιού και Γεωργίου του Παπαβασιλείου και Γεωργίου του Λογοθέτη.—Αρχιερατευοντος του θεοφυλεστατου επισκοπου Δρινουπόλεως Κυρου Σιμεων.

—ω απριλι
εν ετοι ΖΛΔ [=1551] Κ

2. 'Επί της άντιθέτου πλευράς του αυτού υπερθύρου:

(Το στερέωμα) των επι σοι πεποιθωτων στερέωσον Κύριε την έκκλησιάνην έκτυσατο (τῷ τιμίῳ σου αἵματι) έτους ΖΜΣ' [=1538]

III Μονή 'Αγίου 'Αθανασίου

Έν τῷ Ναῷ ἐπὶ τῆς τοιχογραφ-
μένης εἰκόνος τῆς Θεοτόκου:

«Δείσις του δούλου του Θεου | Δαμα-
σκινού ιερομοναχου
Ετους [ΖΡΘ [=1601]]

IV Ναός Ταξιαρχών

'Επί του τοίχου, κάτωθεν εικόνας:
«δησις του δούλου του Θεου κονσταν-
τινου διαμαντη και το γονεον αυτου
1795 Απριλίου 30»

V

'Επί κρήνης έντός του χωρίου,
καλούμένης της 'Αγίας Τριάδος:
«Ετους, ΖΡΛ (ή Α) [=1622 ή 1593]

VI Ναός του 'Αγίου Νικολάου
'Επί του άνω μέρους έπιτυμβίου
στήλης λιθίνης έντετοιχισμέ-
νης έξωθεν του Ναού:

«ΞΕΝΥΣΑΡΧ.....ΑΟΥ ΧΑΙΡΕ»

Χλωμός

Ναός της 'Αγίας Παρασκευής
'Επί της εικόνας της Θεοτόκου:
«δια δαπάνης του Κυριακου και συν-
δρομής του αρχιμανδριτου»

Μαυρόγερον

Ναός της Κοιμήσεως της Θεοτόκου
'Επί λιθίνης πλακός έντετοιχισμέ-
νης έξωθεν αυτού:

«Ετος 1814 Φεβρουαριου Α (ή Δ).
[*Ακολουθε]

Ιστορία-Αρχαιολογία

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ & ΕΝΘΥΜΗΣΕΙΣ ΕΚ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΠΑΝ. ΠΟΥΛΙΤΣΑ

Μονή Ραβένιας (Καλογοραντζής)
Ναός της Κοιμήσεως της Θεοτόκου

α) "Ανωθεν της θύρας τεύ Νάρθηκος επί
λιθίνης πλακός, κεφαλαίσις γλυπτῆς
και έγχρώμοις γράμμασιν:

«Η πάντων βασιλεια των Προφητών
ηρη... βλάστημα, ηξιώθη τη φωνη του Αγ-
γέλου χαιρε λέγουσα... αγνη δε παρθενο-
μητορ κόρη δυο δεξαι δεσιν έξ εμου του
δουλου (δο) μηναντος τον σον ναοντ εκ
ποθου Χριστοφόρου ιερομονάχου [ετους
της ενσαρκου γενησεως του Χθ αχ (ισ)
[=1611]]».

β) "Ανωθεν του έν τῷ ναῷ πρὸς τὰ δε-
ξιὰ παραθύρου κεφαλαίσις, χρώματι:
«† Δεησ του δούλου του Θδ Γγιοκα
Κυριακῷ απο χοριον Μασκουλαρέους».

γ) 'Επί της έν τῷ τέμπλῳ εἰκόνος της
Κοιμήσεως; τῆς Θεοτόκου:

«1775 φεβρουαρίου
αφιερῶθ' η παρουσα Ικῶν
τῆς κυμήσεος τῆς Θεοτόκου
ραβένιας παρα της Ζομπα-
τας Χατζῆ Βασιλείου εξ άργυρο-
κάστρου».

«Χεῖρ Ιδῷ 'Αθανασίου|Καπεσοβίτου»

δ) 'Επί του μαγειρίου, κεχαραγμένα
κεφαλ.:

«Εκτισθη|1773»

ε) 'Επί ξυλίνης σφραγίδος εἰκονιζούσης
έν τῷ μέσω τὴν Κοίμησιν τῆς Θεο-
τόκου, κυκλωτερῶς κεφαλαίσις:

«Σφραγῆς της υπεραγίας Θεοτόκου
έπονομαζόμενης Ρεβενθα ανοθεν χοριον
Γορατζῆ: 1622».

"Ανω Λάμποβον

Ναός του Γενεθλίου της Θεοτόκου

1. 'Επί της βάσεως του τυμπάνου
κυκλωτερῶς, κεφαλαίσις:

«Ετος 55α ησοδημα ηγε Ιουστιανου του

μεγάλου βασιλέο ηπερ σινδρομης επιτρο-
που Κονσταντινου Λαπόβου τις χορας ταύ-
της έκτιοθη ο πανσεπτu και θηος νας τ...
...[εἰσὶν ἐπιτεχισμένα δι' ἀσβέστου, συμ-
πληρωτέα ὅμως εὐτῷ: (ης υπεραγίας Θεο-
τόκου και) αηπαρθενου Μαρίας. 1806
Μαρτηρ(ι).... (Το) στερεωμα (τῶν ἐπισοῖ πε)
ποιθοτων στερεοσον Κυριε τυν εκκλησιαν
υν εκτησο τῷ τιμίῳ σου αἵματι».

2. 'Επί του τέμπλου άναγεγλυμ-
μένα κεφ.:

«† ετος 1805 Αυγουστ|26 πυτροπεβου|τας
Παπακιρυτζι Χριστου δια Χυρως Κωσταν-
τινου Μετζωβυτο».

3. 'Επί της εικόνας 'Αρχαγγέλου
Μιχαήλ, μικροίς:

«Δεισης του δούλου του Θεου Χριστου|
Παπακυρητζῆ| 1825 Μαΐου| και δια χήρος|
Πέτρου ιερεος».

4. 'Επί εικόνας του Χριστού, μι-
κροίς:

«Ετος 1806 μαη υ 30
με τον αβονα και με το δευποτικό|πιτρο-
πεβουνταν Παπακιριτζῆ τοῦ διμιτρίου».

Τμήμα Πωγωνίου-Πολίτσανη

I Ναός 'Αγίου 'Αθανασίου

1. "Ανωθεν της εισόδου, κεφαλ.:

«... θη ο ναος του μεγαλου Αθανασιου
—ω
εν ετι ΖΚΑ [=1513] Μ...»

2. 'Επί εικόνας τῶν Ταξιαρχῶν:

«Ανηστωρηθι η παρουσα ηκονα δυ σιν-
δρομης και εξοδου του δούλου του Θεου
Κυρητζῆ Ζωτε|μετα τους ηους αυτου εν
ετη 1795 σεμετβρίου ιθ».

ή Φροσύνη προτίμησε τὸ θάνατο.

Ἔτσι τότε στὰ Γιάννινα συνέβη ὁ ὅμα δικὸς πνιγμὸς τῶν δεκαεφτά γυναικῶν καὶ τῆς Κυρᾶ Φροσύνης καὶ ἡ λίμνη δέχτηκε στὴν ἀγκαλιά της 17 γυναῖκες ποὺ ἀπίστησαν στοὺς ἄνδρες τους, Χριστιανὲς καὶ Τούρκαιες. Μετοξὺ τῶν 18 γυναικῶν ἦταν καὶ μιὰ ἄλλη ποὺ καμμιά ἀπιστία δὲν εἶχε κάνει, Ἡτὴν ἡ Γιαννούλα Μπέλλου τῆς Ἀληπασάδικης ἐποχῆς, ἡ βγάγια, ἡ τροφὸς τῆς Φροσύνης. Ἐκεينὴ ἡ ἀφοσιωμένη δουλεύτρα τοῦ σπιτιοῦ μὲ κανένα τρόπο δὲν θέλησε ν' ἀποχωρισθῇ τὴν κυρτὴ τῆς καὶ κατ' ἐπιθυμίαν τῆς τὴν ἔρριξαν κι' αὐτὴ μαζὺ μὲ τίς ἄλλες στὴ Λίμνη.

Μὲ τὸν πνιγμὸ δὲν ἀτιμάστηκε ἡ μνήμη τῆς Φροσύνης. Ὁ κόσμος ἐθαύμασε μὲ τὴν πίστη της πρὸς τὸν ἔρωτα τοῦ Μουχτάρ καὶ ἡ λαϊκὴ μοῦσα προέτρεψε.

*Χίλια καντάρια ζάχαρι νὰ ρίξουν μὲς στὴ
[λίμνη]
γιὰ νὰ γκυκάνη τὸ νερὸ νὰ πιῇ ἡ Κυρὰ
[Φροσύνη].*

Ἐκτὸς ἀπὸ τίς Πρωτοπαπαδίτισσες καὶ τίς Τσομαντιώτισσες, ποὺ κάνουν τὰ κολλίτερα συνοικέσια τὸ Μάη, οἱ ἄλλες Ἡπειρώτισσες δὲν παντρεύονται τὸ μῆνα αὐτὸ, ἐπειδὴ συμπίπτει τότε νὰ παντρεύονται τὰ... γαϊδούρια!...

Εἰδικῶς στοὺ Πρωτόπαπα οἱ γάμοι γίνονται τίς 2 Μοῖου ὅποτε οἱ χωρικοὶ τοῦ χωριοῦ αὐτοῦ γιορτοζοῦν τὴν πρωτομαγιά! Ὅλες οἱ χωριανὲς μὲ τὰ γιορτινά τους μὲ χρυσὰ καὶ ἀργυρὰ κοσμήματα, μὲ φλωριά στὸ λαιμὸ, τσαπράζια ὁλόχρυσὰ στὸ στήθος πᾶνε στὸν Ἄη Θανάση καὶ στὸ Μεσοχώρι μαζεῦνονται μετὰ τὸ ἐκκλησίασμα ὅλοι οἱ μελλοντοίμοι. (Τσιγαρὰς Ἀθηναϊκὸν Ἡμερολ. 1888).

Στὰ Κατσανοχώρια δὲν συγχωροῦν στὴ γυναῖκα νὰ παντρευθῇ ἄντρα μὴ Ἡπειρώτη. Ἀρνοῦνται κι' οἱ παπᾶδες ἀκόμα νὰ στεφανώσουν τέτοια ἀντρόγυνα.

Ἡ Ἡπειρώτισσες τοῦ παλαιοῦ καιροῦ παντρεύοντανε σὲ πολὺ μικρὴ ἡλικία, πράγμα ποὺ εἶχε καταστρεπτικὴ ἐπιρροὴ στὴν υγεία τους. Τώρα χάρις στὴν προίκα, ποὺ ζητεῖται παντοῦ, δὲν εἶνε εὐκολοὶ οἱ γάμοι καὶ δὲν συμβαίνει πιά νὰ παντρεύονται κορίτσια 13 χρονῶν, ποὺ δὲν ἐννοίωσαν κανὲν περὶ τίνος πρόκειται καὶ φορὲς φορὲς ἄφηναν τὸν γαμπρὸ σύζυγο τὴν ὥρα τοῦ στεφανώματος γιὰ νὰ τρέξουν νὰ παίξουν μὲ τίς φιλινάδες τους, ὅπως γράφει ὁ κ. Ἀναγνωστόπουλος. Οἱ γυναῖκες τῶν χωριῶν εἶνε πολὺ ντροπιάρες. Φεύγουν καὶ ἐξαφανίζονται ὅταν βλέπουν ἄνδρες μπροστὰ τους. Μιὰ τέτοια χαριτωμένη σκηνὴ περιγράφει ὁ Κρυοτάλλης στὴν «Ἐστία» ποὺ σὰς τὴν διαβάζω:

«Καθ' ἣν ὥραν κατηρχόμεθα εἰς τὴν πηγὴν, μικρὰ ὠραιότατη χωριατοπούλα, ἔ-

χουσα κατάφορτα τὰ ὦτα καὶ τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κόμην της μὲ ὀρμάθους ἐρυθρῶν κερασίων, ἐνεκατοπτρίζετο ἐν τῷ ὕδατι, τὸ ὁποῖον ἔτρεχε ἔμπροσθέν της ἀνὰ τοὺς χάλικας, μὲ ἥσυχον μελωδικὸν μουρμουρισμὸν, ὡς νὰ ἐτραγουδοῦσεν ἀθῶα καὶ πέριπαθῶς τὰ ἀγνὰ κάλλη τῆς κορασίδος ἐν ᾧ πορεκεῖ ἐπὶ τῆς χλόης τοῦ βουνοῦ ἔβροσκον σκιρτῶσαι δύο τρεῖς παρδαλαὶ δαμάλεις μετὰ τῶν ζωηρῶν μόσχων των, ἃς ἐφύλλατεν ἡ μικρὰ. Ἀμα μάς εἶδε ἐμειδίσαε χαριέστατα ἡ γέρθη ὀρθία ἐρυθρῶσαν ἐξ οἰδοῦς, ἐχαμήλωσε μέχρις ἐξάφους τὰ βλέμματα της καὶ ἐχάθη τρέχουσα ὀπισθεν τῶν θάμων ἐλαύνουσα εἰς λίθωντας δαμάλεις».

Ἀλλὰ καὶ γιὰ τίς Βησσαωνιώτισσες ὁ κ. Χατζόπουλος γράφει παρόμοια σκηνὴν στὸν Ἡπειρ. Ἀστέρα. Κατέβαινε λέει στὸ ποτάμι ὅταν ἄκουσε γυναικεῖες φωνὲς νὰ τραγουδοῦν

*Σὼ, ἔφεξ' ἡ ἀνατολὴ
καὶ χόραξεν ἡ δύσι
πᾶν τὰ πουλάκια στὴ βοσκὴ
κι' οἱ ὠμορφες στὴ βεῦσι*

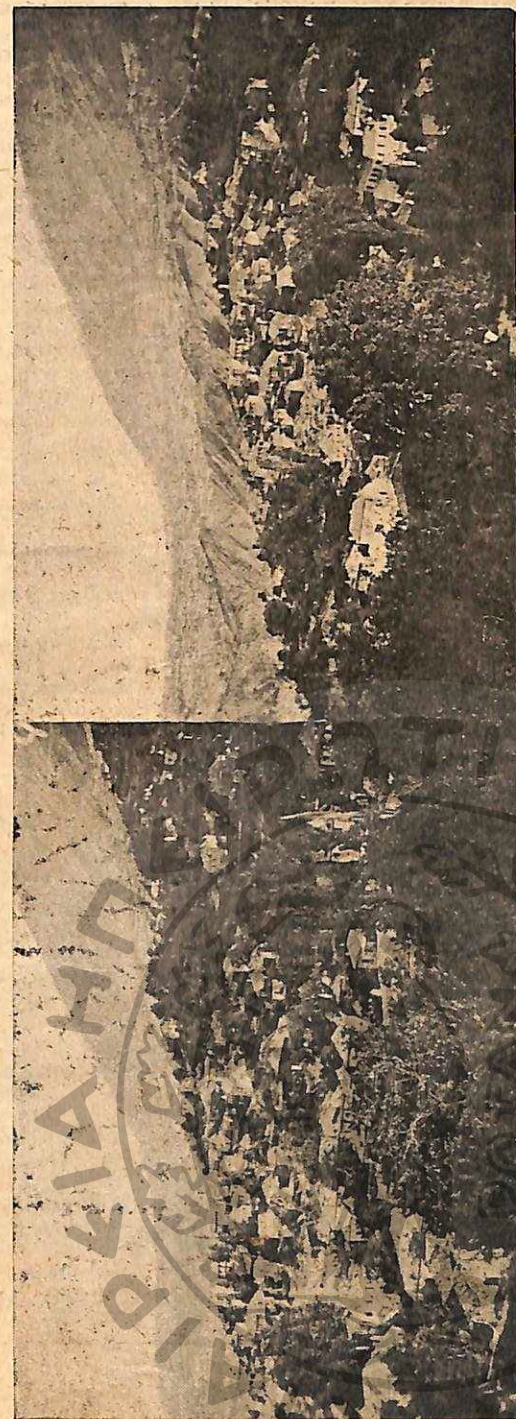
Ἦσαν κοπέλλες ποὺ κατέβηκαν στὸ ρέμμα γιὰ νὰ λευκανοῦν τὰ πανιά. Κνῆμαὶ γυμναί, γράφει ὁ κ. Χατζόπουλος, καὶ ἀπαστράπτουσαι ἐντὸς τοῦ ὕδατος ὡλέναι λευκαὶ καὶ ἀκτινοβολοῦσαι, ὡς ὁ ἥλιος, ἐνδύματα πάλλευκα μετὰ λευκῶν, κρηδέμων ἐπὶ κεφαλῆς ὁμοίως Ἰσως πρὸς τὰ λευκὰ κρήδεμνα τῆς Ἠρας ἐθάμβωσαν κυριολεκτικῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς μας. Ἐνομίσαμεν ὅτι αἱ Νύμφαι καὶ αἱ Δρυάδες καὶ αἱ Νηρηίδες κατέβησαν ἵνα λουοῦντο. Αἶφνης μπάμ! μπούμ! ἀντηχεῖ καὶ πάλιν. Τί βλέπομεν; Ἰσχυροὶ γυμνοὶ βραχιόνες ρυθμικῶς ὀνυφούμενοι καταφέρουν βαρὺ ξύλινον ρόπτρον τὸν λεγόμενον κόπανον ἐπὶ χονδροῦ μαλλίνου ὑφάσματος ἐξηπλῶπένου ἐπὶ εὐρείας παρὰ τὴν πηγὴν σιληπνῆς πέτρας ἐνῶ ἐξ ἄλλου χεῖρες ἀφρόπλαστοι διακρίνονται ἐν μέσῳ τοῦ ἀκτινοβουλοῦντος ἐξ ἀντανάκλασως τοῦ φωτός διαυγοῦς ὕδατος τρίβουσαι λευχεύματα τοικίλα συγχρόνως δὲ τερψίθυμον ἄσμα ἀκούεται ἀναμῖξ μετὰ τοῦ κλυέος φλοίσβου τοῦ ρυάκος».

Ὁ κ. Χατζόπουλος ὀφγεῖται ἔπειτα ὅτι μόλις ἡ παρέα τοῦ ἐπεχείρησε νὰ πλησιάσῃ στὴ ρεμματιά γιὰ νὰ ἴδωσιν ἀπὸ σιμὰ τίς νηρηίδες πανικόδ ἐπεκράτησε μεταξὺ αὐτῶν ἐκρύφτηκαν ὅλες καὶ δὲν ἀπέμεινε παρὰ μόνον μιὰ μεσόκοπη χήρα κρατώντας ἀπειλιτικά τὸν κόπανο στὰ χέρια της καὶ ἐμποδίζοντάς τους νὰ προχωρήσουν!.

Ἀπὸ τὰ περίεργα ἔθιμα τῆς Ἡπείρου εἶναι καὶ ὁ Ζαφείρης, ποὺ παίζεται στὸ Ζαγόρι. Εἶναι ἡ τραγωδία τῆς Ζαγορίσιας ποὺ ἔμενε μόνη στὸ χωριὸ χωρὶς ἄνδρα.

κεντρώσεως ταύτης ἦτο ἡ ἀπὸ κοινοῦ ἄμυνα κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν ἐπιδρομῶν. Ἡ Σωπικὴ ἔχει σχολικὸν κτίριον ἓνα ἀπὸ τὰ καλύτερα τῆς Β. Ἡπείρου. Ἐπίσης ἐκεῖ εὐρίσκεται ἐκκλησίᾳ, κτισθεῖσα περὶ τὸ 1780, τῆς ὁποίας τὸ εἰκονοστάσιον ἀποτελεῖ θαύμα ξυλογλυπτικῆς τέχνης. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἀσχολοῦμενοι ἀρχαιοτέρων εἰς τὴν Βαρελοποταίν, ἀπὸ τοῦ 1916 ἐταξιδεύθησαν εἰς τὴν Ἀμερικὴν.

Ἡ Σωπικὴ ἀπέχει ἡμίσειαν ὥραν τῶν Ἑλληνικῶν συνόρων. Ἡ κοινότης Σωπικῆς ἀποτελεῖται ἀπὸ 370 περίπου σπῖτια. Ἀπετελέσθη δὲ ἐκ τῆς συγκεντρώσεως τῶν κατοίκων διαφόρων πέριξ συνοικισμῶν περὶ τὸ 1500 Μ.Χ. περίπου καὶ ἀπὸ δείξεις τούτου εἶναι ἡ ὑπαρξὶς ἀκόμη καὶ πέριξ τῆς κοινοπλεως νῶν κατερειπωμένων, τάφων κλπ. Σκοπὸς τῆς συ-

Ἀπόψεις Κωμοπόλεως Σωπικῆς

[Φωτογραφία κ. Μάρη]

χωρίς αδελφό, χωρίς γονηό.

Τὸ περιγράφει ὁ σεβαστός μου Πρόεδρος τοῦ Ἐκπαιδ. Συμβουλίου κ. Σάρρος στὸ Δελτίον τῆς Ἐθνολ. Ἑταιρίας. Τὸ Ζαφείρη τὸν παίζουν τὰ κορίτσια τὴν ἄνοιξη. Πέρνουν τότε τὰ γαλαθινὰ ἀρνιά καὶ τὰ κασιόκια καὶ πᾶν στοὺς ἀσπαρτοὺς ἀγρούς. Μιὰ κοπέλα κάνει τὴν πεθαμένη. Εἶναι ὁ Ζαφείρης. Οἱ ἄλλες τὴν γεμίζουν μὲ λουλούδια καὶ μοιρολογιοῦ:

*Ζαφείρ μ' κοντοστρόγγυλε καὶ κοντοσιου-
[σουμένη
ἄφες τὰ σπῖτια χάρβαλα τοὺς φούρνους
[γρημισμένους
ἄφες καὶ τὴν κουρεμαδιά μὲ τὴν κοιλιά
[σιτὸ στόμα
Ζαφείρη γινε ὁ θερισμός καὶ ποῖος γιὰ
[να θερίση;
ἐσκουρίασαν οἱ κλειδωνιὲς χορτάρισαν οἱ
[πόρτες
σκουίζουν τὰ χούρια γιὰ λόγα ὁ τάδες γιὰ-
[φεντάδες
κι' ὁ κρουσταλλένιος ὁ οὐν ἄς γιάφεντικες
[κουβέντες
σκουίζουν καὶ τὰ λαγωνικά γιὰ ὠμορφα νυ-
[νύγια.
Γιὰ σιούκ (σῆκω) μωρὰ Ζαφείρη μου!..*

Μετὰ τὸ μοιρολόγι αὐτὸ σηκώνεται ὁ «Ζαφείρης» κυνηγᾷ τις ἄλλες κι' ὅποια πιάση γίνεται κείνη Ζαφείρης. Ὁ κ. Σάρρος γράφει πῶς τὸ ἔθιμο αὐτὸ εἶναι λείψανον τῆς ἀρχαίης λατρείας τοῦ Λίνου καὶ Ἐδωνίδος. Τίποτε δὲν ἐμποδίζει νὰ τὸ πιστεύσωμε. Εἶναι ὅμως συγχρόνως, λέμε μεις καὶ μιὰ ἐξάσκησης τῶν κοριτσιῶν στὸν πόνο καὶ στὸ χωρισμό. Θὰ τοὺς χρησιμεύσῃ πολὺ ὅταν παντρευτοῦν!

Ἐνα ἄλλο ἔθιμο τῶν γυναικῶν τῆς Ἡπείρου εἶναι ὁ πηλὸς ἢ πρὸς, ὅπως τὸν λένε, τὸν ὅποιον μαζεύουν σὲ εἰδικὸ πανηγύρι. Ὁ πηλὸς εἶναι κυανόχρωμος ἢ υπόλευκος, δὲν ἀπολιθώνεται ὅταν καίεται ἀλλὰ ἀφήνει μιὰ σκόνη σὰν στάχτη. Μ' αὐτὸ τὸ χῶμα λούζοντα κάθε βδομάδα εἰ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά τὰ κάτω τῶν 17 ἐτῶν, καὶ λέγεται πῶς καθαρίζει καλλίτερα ἀπὸ σαποῦνι ἀκόμα δὲ ὅτι ἐμποδίζει τὸ ἀσπρίσμα τῶν μαλλιῶν.

Τὸ πανηγύρι τοῦ Πηλοῦ γίνεται τὴν ἡμέρα τῆς Ἀναλήψεως σ' ἓνα μεγάλο χωράφι τοῦ Ροῖκου στὴν ἀριστερὰ ὄχθη τοῦ Καλαμά. Ἐκεῖ μαζεύονται χιλιάδες γυναῖκες ἀπὸ τὴ Ζήτησα, τὴν Κρατσούνισσα καὶ ὅλα τὰ ἄλλα τριγύρω χωφί.

Ὅπως περιγράφει μὲ γλαφυρότητα ὁ Χρηστοβασιλῆς:

Πᾶν ὃν μὴ ὑπαγόμενον εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ ὠραίου φύλου ἔστω καὶ βρέφος δὲν δύναται νὰ μετέσχη τῆς πανηγύρεως. Θεωρεῖται ἱεροσυλία φοβερὰ νὰ εἰσέλθῃ ἀρρεν ἐν τῷ ἀγρῷ τοῦ πηλοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πανηγύρεως καὶ οὐδὲ ὁ

πάρχει παράδειγμα, καθόσον ἡ ποινὴ τοῦ ποροβάτου τοῦ ἔθιμου τούτου, νόμου ἐπέχοντος, εἶναι μεγίστη δηλοῦν λιθοβολήσι καὶ ἄλλαι σκληραὶ σημαντικαὶ τιμωρίαι.

Γυναῖκες μέχρι τοῦ 45ου ἔτους μὲ τὰ καλλίτερα ροῦχα καὶ κοσμήματα καὶ μὲ σκαλιστήρια καὶ σακκίδια ἄλλα καὶ γρηῆς τινὲς ἢ γιὰ νὸ βροῦν νύφη ἢ νὰ θυμηθοῦν τὰ νειάτα μεταβοῖουν κατὰ χιλιάδας ἐκεῖ. Περισσότεραι ἀπὸ χιλ. γυναῖκες διαφόρων χωρίων γράφει ὁ Χρηστοβασιλῆς ἡγουμένης μιᾶς γραίας χορεύουν ἄδουσαι. Ὁ χορὸς διαρκεῖ μέχρι μεσημβρίας ὅποτε τρώγουν ψωμοτύρι καὶ πίνουν νερὸ τοῦ Καλαμά.

Ἐπειτα γίνονται χοροὶ κατὰ χωριὰ καὶ στὸς 4 σκαλίζουν καὶ παίρνουν 10-15 ὁκάδες πηλοῦ, τὸν ὅποιον κοιβαλοῦν εἰς τὸ χωριὸ τραγουδώντας:

*Ἦλιε μου τί πολάργησες νὰ πᾶς νὰ βασι-
[λίψη;
Σὲ καταριέται ἡ ἀργατιά καὶ τὰ δασκα-
[λοπαῖδια
σὲ καταριέται καὶ μιὰ νειά. μιὰ μικροπαν-
[τρεμένη.
Πῶχει τὸν ἄντρα τς' ἄρρωσιο βίρειά γιὰ
[νὰ πεθάνῃ.
Τ'ς γυρεῖε ἀπὸ λαγὸ τυρὶ κι' ἀπ' ἄγριο
[γίδι γάλα,
κι' ὅσο νὰ πάγῃ νὰ τοῦ βεῖ, κι' ὅσο ποῦ
[νὰ γυρεῖ
ἡ δόλια νῆ γυναικα του, τὸν βεῖσκει πε-
[θαμένον.
Πῆρε τὴν πλάνα πεθερά, τὴ μάτρη γῆς
[γυναικα
κι' αὐτὰ τὰ μαυροσκουλῖκα ἀδέφια καὶ
[ἐξεδέφια!*

Ἀλλὰ ἀξιοπερίεργο ὅσο καὶ νόστιμοι εἶναι καὶ τὸ ἔθιμο αὐτὸ τῶν χωρικῶν τοῦ Μετζίτι τοῦ Παγωνίου. Ὅταν, ὅπως γράφει ὁ Βασιλειάδης στὸ Ἡπειρωτ. Ἡμερολόγιο, οἱ Μετζίτιώτες πᾶνε τὴ νύφη στὸ σπίτι τοῦ γαμπροῦ ἐκεῖνη ἀποσύρεται μόνῃ τῆς κάπου καὶ κατὰ βάσει μέσα σὲ δυὸ δοχεῖα ποὺ κρατεῖ στὰ χέρια. Τί βάσει; Κανεὶς δὲν μπόρεσε νὰ μάθῃ. Ἄλλοι λένε πῶς φτύνει καὶ ἄλλοι ἄλλα πὶὸ τολμηρὰ. Γεμίζουν ἔπειτα τὰ δοχεῖα μὲ νερὸ καὶ τὰ δίνουν νὰ τὰ πιῇ ὁ γαμπρός.

Ὅταν ἔλθῃ τὸ βράδυ ἡ νύφη κοιμάται κοντὰ στὴν πόρτα δίπλα τῆς κοιμοῦνται οἱ συγγενεῖς τοῦ γαμπροῦ καὶ τελευταῖα, στὸν τοῖχο ἐκεῖνος. Οἱ νειόγαμπροὶ περιμένουν τότε νὰ κοιμηθοῦν ὅλοι γιὰ νὰ ἀποσυρθοῦν στὴν καλύβα ἢ τό. ὕπαιθρου ποὺ θὰ χρησιμεύσῃ ὡς νυφικὴ παστάδα!

Ἀλλὰ τὸ ἔχουν σὲ κακὸ νὰ μὴ βῆξουν, ὅταν ἀντιληθοῦν τὸ γαμπρὸ νὰ σηκώνεται γιὰ νὰ φύγῃ μὲ τὴ νύφη. Τότε ὁ γαμπρὸς εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἀναβάλῃ τὴν ἐκπλήρωσι τῶν πόθων του ὡς ποὺ νὰ μὴ ξα-

Ἡπειρώτας τὸ καθῆκον, τὸ ὅποιον εἶχον νὰ μελετήσουν τὸν Πάτερ Κοσμᾶ καὶ νὰ ἐνδιαφερθοῦν περισσότερο δι' αὐτὸν. Τότε, ἐθεωρήθη τολμηρὸς ἢ ἀστήρικτος ὁ παραλληλισμὸς τοῦ Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ μὲ τὸν Ρήγα Φεραῖον, σήμερον ὅμως ὁ Πάτερ Κοσμᾶς μελετᾶται πολὺ. Οἱ Ἡπειρωτὰι κυρίως ἐνδιαφέρονται πολὺ περισσότερο δι' αὐτὸν καὶ ἡ μνήμη τοῦ ζωντανεῦει εἰς τὴν Ἡπειρωτικὴν ψυχὴν.

Ἄν ὅμως δι' ὅλους τοὺς βορείους Ἕλληνας ἀποτελεῖ ἀπόδοσιν στοιχειῶδους ὀφειλῆς, ἡ συλλογὴ στοιχείων γύρω ἀπὸ τὸ πέρασμα τοῦ Κοσμᾶ ἀπὸ τοὺς τόπους των, διότι ἐπεριπάτησε τὸ πλεῖστον μέρος τῆς Β. Ἑλλάδος, τῆς Ἀλβανίας καὶ μέρος τῆς Νοτίου Σερβίας ἀκό.

μη, διὰ τοὺς Βορειοηπειρώτας τὸ καθῆκον αὐτὸ εἶναι ἀκόμη ἀνώτερον καὶ ἐπιτακτικώτερον.

Ὁ Πάτερ Κοσμᾶς εἶναι θαμμένος εἰς τὴν Β. Ἡπειρον. Ἐκεῖ παρὰ τὸ Καλικόντασι, ἐσφαγιάσθη ἀπὸ τοὺς Τούρκους καὶ οἱ Χριστιανοὶ τῆς περιφερείας ἐπῆραν τὸ σῶμα του, τὸ ἔθαψαν καὶ τοῦ ἡγεραν ναόν.

Ὑπάρχει λοιπὸν μία ἐρὰ παρακαταθήκη εἰς τὴν Β. Ἡπειρον. Ἀλλὰ καὶ μεγάλη ἐθνικὴ ἐλπίς συγχρόνως. Ὁ Πάτερ Κοσμᾶς, ἔχει προφητεύσει τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ μαρτυρικοῦ αὐτοῦ τμήματος τῆς ἐλληνικῆς γῆς.

Κ. ΦΑΛΤΑΪΤΣ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

ΑΡΓΥΡΟΚΑΣΤΡΟ: Ἡ γέφυρα τοῦ Ἀλῆ-Πασιᾶ

(Φαίνεται ὁ παλῆς Ὀθωμανικὸς ρυθμὸς στὴν τεκτονικὴ τῶν οἰκίων. παντοῦ ὁ τσιατμάς !!)

Φωτογ. κ. Ν. Παπαδοπούλου

ΣΟΥΜΕΡΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΝ ΤΗ ΑΛΒΑΝΙΚΗ

ΤΟΥ Κ. ΙΑΚΩΒΟΥ ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ

Ἐν κεφαλαίῳ πρώτῳ τῆς πραγματείας ταύτης (σ. 129—144) διελόβομεν περὶ τῆς συγγενείας τῆς Ἀλβανικῆς πρὸς τὴν Σουμερικὴν, ἰδίως ὅσον ἀφορᾷ τὴν φθολογίαν καὶ τοὺς γραμματικούς τύπους, παραθέσαντες καὶ ὑπὲρ τὴν ἑκατοντάδα θεμάτων ἀπαραλλάκτως ὁμοίων ἐν τῇ Σουμερικῇ καὶ τῇ Ἀλβανικῇ. Ἡδὴ διαλαμβάνομεν ἐντοῦθα τὰ σωζόμενα ἐν τῇ Ἀλβανικῇ ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν γενομένων Σουμερικῶν θεμάτων, παρσλαμβάνοντες ταῦτα ἐκ τοῦ Σουμερικοῦ Γλωσσario τοῦ Fr. Delitzsch, καθ' ὃν τρόπον ἀναγράφονται ἐν οὐτῷ ταῦτα, ὀλίγα δὲ τινὰ καὶ ἐκ τοῦ Σουμερικοῦ Λεξικοῦ τοῦ Prince, σημειούμενα διὰ P, παραλλήλως δὲ παραθέτουμεν τὰ ἀντίστοιχα, ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ θέματα, πλείστα εἰλημμένα ἐκ τοῦ Λεξικοῦ τοῦ Ἡουχίου, εἰς ἀπόδειξιν τῆς κοινῆς καταγωγῆς, ἀποδίδοντες οὕτω τῇ Ἀλβανικῇ γλῶσση ἱκανὸν μέρος τοῦ ἐν αὐτῇ ὑπάρχοντος ἀρχαίου Πελασγικοῦ πυρῆτος, τοῦτο δὲ οὐχὶ ἀπὸ ἀπλῶν ἐτυμολογικῶν εἰκασίων, ἀλλ' ἐπὶ τῇ ἀναμφισβητήτῳ βάσει τῶν ἀρχαίων τούτων Πελασγικῶν κειμένων.

Πόσον δὲ χρήσιμα πρὸς τοῦτο εἰσὶ τὰ κείμενα ταῦτα, διδάσκουσιν ἡμᾶς ἀμέσως ὀλίγα τινὰ πρόχειρα παραδείγματα.

Ἐν τῷ Ἑτυμολογικῷ Λεξικῷ τῆς Ἀλβανικῆς Γλώσσης τοῦ σοφοῦ γλωσσολόγου Γουσταύου Meyer ἡ Ἀλβανικὴ λέξις **μαρόζι** ἀναγράφεται ὡς δανεία ἐκ τῆς Τουρκικῆς. ἡ δὲ Ἀλβανικὴ ἀντωνυμία **οὔ, οὔ, οὔ** αὐτός, ὡς προελθοῦσα ἐκ τῆς Ρουμανικῆς **aist** οὗτος (σ. 1): ἐν τούτοις ἡ λέξις **ΜΑΡΑΖ** καὶ αἱ ἀντωνυμίαι **Α'Ι, Α'ΙΘ** εὐρηνται ἐν τῇ Πελασγικῇ ἐπιγραφῇ τῆς Λάμνου τοῦ 5ου π.Χρ. αἰῶνος. Αἱ Ἀλβανικαὶ λέξεις **h a n d a** πλευρά, **h a r a h o r** χωρίζω, λέγονται δάνεια, ἡ πρώτη ἐκ τῆς Ἰταλικῆς, ἡ δευτέρα ἐκ τῆς Τουρκικῆς· αἱ λέξεις ὁμοῦς αὐταὶ **banda** πλευρά, **barabar** χωρίζω, κρίνω, (βραβεύω) εὐρίσκονται ἐν τοῖς πανάρχαιοτάτοις Σουμερικοῖς Λεξικοῖς. Τὸ Ἀλβανικὸν **μενέτ** ἀμσρτία ἀναγράφεται ὡς δάνειον ἐκ τοῦ Λατινικοῦ **peccatum** ἀμσρτία· εὐρίσκεται ὁμοῦς ἐν ἀρχαίᾳ Πελασγικῇ ἐπιγραφῇ τῆς Κύπρου ἡ οἰτιατικὴ **μικάνι** ἀμσρτίαν (**πευενε**, ποιοῦσι, ἄλβαν. **μεκανε** **heύενε**) ἀποράλλακτος πρὸς τὴν σημερινὴν Ἀλβανικὴν **μεκάνε** ἀπὸ **μεκάνε-νε** (ἴδ. Πελασγ. Βον σ. 209). Τὸ Ἀλβανικὸν **μαγοζι** ἀποθήκη ἐμπορευμάτων, λέγεται ὡς προελθὼν ἀπὸ τοῦ Τουρκικοῦ **magaza**, καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ Ἀροβικοῦ **mahzen**: ἀλλὰ ὑπάρχει ἐν τῇ παναρχαίᾳ Σουμερικῇ ἡ λέξις **ma-gi-zum** (καὶ ἐκ τούτου δάνειον εἰς τὴν Ἀσσυριακὴν τὸ **magizum**) ἥτοι πλεῖστον εὐρύχωρον πρὸς ἀποθήκευσιν ἐμπορευμάτων, ἐρμηνευόμενον ἐκ τοῦ σουμερικοῦ **ma** πλοῖον, **gi** πλήρης, **zum** δοῖμι (ἀπὸ **sím, sum, zem**, καὶ **si** δίδω) ἥτοι ἐμπορευμάτων πρὸς δόσιν, πώλησιν. Ἐκ δὲ τοῦ ἀπὸ τῆς Σουμερικῆς δανείου Ἀσσυριακοῦ **magizum** προήλθε τὸ Ἀροβικὸν **mahzen**. Τὸ δὲ Ἰταλικὸν **magazino**, ὡς καὶ τὸ **banda**, ἀποτελεῖ λείψανον ἐν τῇ Ἰταλικῇ τῆς γλώσσης τῶν ἀρχαίων Πελασγικῶν λαῶν τῆς Ἰταλίας. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ περὶ τῶν Πελασγικῶν λειψάνων ἐν τῇ Μικρασιατικῇ σημερινῇ Τουρκικῇ γλώσσῃ (ἴδ. Πελασγ. Βον σ. 255, 355).

Τὰ Ἀλβανικὰ γράφομεν δι' Ἑλληνικῶν γραμμάτων, διότι, ὡς εἴπομεν καὶ ἀπεδείξαμεν ἐν τῷ πρώτῳ μέρει τῶν ἡμετέρων Πελασγικῶν, ἀπασσι ἐν γένει αἱ Πελασγικαὶ ἐπιγραφαὶ καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν ἐν Ἰταλίᾳ Τυρρηνῶν Πελασγῶν ἢ Ἐτρούσκων, εἰσὶ γεγραμμένοι δι' Ἑλληνικῶν γραμμάτων.

Γράφομεν δὲ τὰ μὲν Σουμερικά διὰ Λατινικῶν στοιχείων, ὡς ἀπὸ τῆς σφηνοειδοῦς γραφῆς, δι' ἧς ἐγράφησαν, ἀναγινώσκονται ἐν τῇς ἀνω ῥηθείσι Σουμερικαῖς

Λεξικοῖς τοῦ Delitsch καὶ Prince, τὰ δὲ Ἀλβανικὰ διὰ μαύρων Ἑλληνικῶν, τὰ ἀντίστοιχα ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ διὰ κυρτῶν.

Σημ. Βραχυλογία. Β. τὸ Ἀλβανο-Ἰταλικὸν Λεξικὸν τῆς Bashkimi

ΜΕΑ. Gust, Meyer, Etymologisches Wörterbuch der Albanesischen Sprache ἥτοι Ἑτυμολογικὸν Λεξικὸν τῆς Ἀλβανικῆς γλώσσης, Χρ. Χριστοφορίδου, Λεξικὸν τῆς Ἀλβανικῆς γλώσσης.

A

I.—α **δα** ὕδατος, α **am** ἄμη, ὕδατος δοχεῖον **άμε** ὀχετὸς ὕδατος Β.

II.—α μέρος, περιβολή, **ά νε** μέρος Χρ. **ά-νε** δῶμα (να ναίω, κείμεναι, κατοικῶ), **ά-νε** τὸ περιβλημα ἐμβρύου Β. (πυ **νυνίον** ἐμβρυον).

I.—ab, abba **άππο**, πατήρ, **άπε** πατήρ Β.

II.—ab-lal κατοικία μετέωρος, **αὐλή, ο βλία Β.**
abzu βυθὸς θαλάσσης, **άβυσσος.**
abs βυθός, abs **δέτιτ** βυθός θαλάσσης ΜΕΑ 149.

I.—ad, adda **άττα** πατήρ, **άτε** πατήρ
alim ὑψηλός, μεγαλοπρεπής **άλεμής**
κόμπος, **άλαμēt** πολὺ μέγας (τουρκ.) Β.

ama, eme **άμμα** μήτηρ, **άμα**, **έμε** μήτηρ.

ara καὶ ra P. φορέα, ὀράδα, **ράδε** ὀράδα.

a-ti, e-ti νόμφη, **ερέ** ἡ νόμφη, me a-ti **μέμε** ἐρέ-ς μήτηρ τῆς νόμφης, πενθερά.

a-tuh ὑποτάσσω, **ρέχι** δοῦλος, **ρεχίς** ὑποτάσσω.

a-s'a, **άση** λειμών, **άσ'ουλ** λειμών χειμερινός.

II.—as' πόθος, ποθῶ, **ασ'αρί** πόθος
a-s'urra P. οἶνος, **γ'—αο'ούρι** οἶνος μέλας (ge μέλας).

B

I.—bad ἀπομακρύνω, ἀποχωρίζω, **πάτα**, πάλαι, μακράν, (F) **άδέω** ἀποκρούω **τό-βάτ** ἀποχωρίζω, ἀποκόπτω.

II.—bad τείχος, (F) **αιδ άσσα** τῆς αὐλῆς (Faid.) τὰ τείχη (-άσσα), **βάθε** μάνδρα.

I.—bal ὄρμω, **βαλίδς** ταχύς, **bál-ι** κυνηγετικός κύων.
bal ὑπερβάλλω, ὑπερέχω, **bál-ι** ὑπεροχόν, ἐξαιρετόν
bal, bul **βωλάζω** σκάπτω τὴν γῆν, **βουλ-χι** τὸ καλλιεργεῖν τὴν γῆν (Kiyā).

III.—bal, bal-bal, **βαβάλω** κραυγάζω, **βαλί-**

κῆρυξ,
bál-ις προκηρύσσω
bal πιέζω, θλίβω, **παλ'** οἱ καταπλακόνω
bal κλωβός, **βαλίδς** σταθμός, **bál-ι** μάνδρα
banda τὰ πλάγια, ἡ πλευρά P., banda πλευρὰ, **βαννάτι** πλάγισι,
banda νοημοσύνη, **γάνδος** πανοῦργος, **bál-ι** νοήμων, πανοῦργος Χρ.

I.—bar-bar, κόπτω, κρίνω, **βροβεύω** κρίνω **πάρσ**, **φάρω** κόπτω, **hara hār** μερίζω εἰς ἴσα μέρη, **harsa harsōj**, συγκρίνω Β.
bar **φάρσος** κλῶσμα, ἡμίου, **bār** μικρόν, **φάρ** μικρόν τι.

II.—bar, bar-bar (-ra) δέω, δεσμός, **βάραξ** κουβέρτι, **βαρβάρα** ἐπίδεσμος, **bārg-keu** δεσμός, ἄλυσι, bar-si δεσμός, ἐπίδεσμος, **h(α)ρέα-ι**, **hρέα-ι** ζώνη
bar, barra, **φάρσην** ἀπομακρύνεσθαι, **σ'—βαρρίτεμ**, **βερενύω** φυγαδεύομαι, **hχρίς** βαδίζω Β.

III.—bar λάμπω, φωτίζω, **βαρα-χίς** λαμπρόν (kn) φόρεμα, **φάρος** λαμπτήρ, **σ'—βαρρ** διαφωτίζω Β., **σ'—ακ-βαρίς** διαυγάζει Β. 537. **hχρδε** λευκός.

IV.—bar **άείρω**, **άέρω** ὑψοῦμαι, ὑψῶ, **bār** κρεμῶ.

V.—bar ἐξηλωμένος κείμεναι, **σ βαρρίς** σύρω κατὰ γῆς Χρ. 50

bar πιέζω, καταθλίβω P., **βαρές** λυπῶ Β.

bar ἄρωμα P., **hāre** ἀρώματα Χρ.
bar ἡγεμών, βασιλεὺς P., **πάρ-ζε** βασιλίσσα μελισσῶν

bar ὁ μέλλον χρόνος P., **bār-με** **bār-ε** εἰς τὸ μέλλον Β.

bar τραῦμα P., **bārre** τραῦμα, **βαρρόζ** βαρῶ, τραυματίζω.

bar, barag κατοικῶ, κατοικία, **bāre** οἰκία, ἀνάκτορον, **πράγ'ε** κατοικία Β.

bi **βήζω**, λέγω· bi ὀρκίζω P. **hē** ὄρκος
bil **φλέγω**, **βλύδιον** ζέον, **βελ'** οἱ ζέω Χρ.

bil P., **φίλαξ** νέος, **βιλάνε** νεαρόν (δένδρον) Β.

bir, bir-bir, **φθείρω**, **βεβερίον** ἐφθαρμέναν ἔνδυμα· **σχίζω**, ἀνοίγω ὀπήν, **hīr** φθείρω Χ. **hīre**, **βίρε** ὀπή, **hīrēj** διατρύπω Β.

I.—bu, bu-bu μαδίζω, σχίζω, **βοῦς** μάστιξ, **βωτάζω** κτυπῶ, **βου-σ'άγε** ῥάβδος

εις μάδισιν δένδρων. *houheuri* δια-
σκορπίζω Χρ.

bu-i βύζω, ομώζω, *houhe* ὦ πόποι,
οἶμοι Χρ.

bu-i πάθησις, *houe* πάσχω Χρ.,
bu-i σκοτισμός, κάρωσις, *houe* κοι-
μῶμαι, *houe* κοιμῶμαι Χρ., B.

II.—*bu* βύω κλείω, *houe* αποκλείω, ἐκδιώκω·
στενοχωρῶ, πιέζω, *houe* πιέζω, ὑ-
ποτάσσω, *houe* δούλη.

III.—*bu*, *bu-bu* λάμπω, φέγγω, *houe* ἀργός
ἦτοι λαμπρός· *houe* ἡ ἀναφορά
τοῦ πυρός, *houe* λ' ἂν πυρὰ χαρ-
μόσουρος B. (*lah* λαμπρός, φαιδρός),

IV.—*bu*, *bu-i* ἔλκω, σύρω, φέρω, *houe* ὁ
δωρ ἀνασύρω, ἀντλῶ *houe* φοραί,
houe μέλλ. τοῦ φέρω· λαμβάνω ὑπ'
ὄψιν, σκέπτομαι, *houe* νομίζω, *houe*
διεκπεραιῶ, φροντίζω.

V.—*bu-i* ὁδεύω, *houe* ὁδός, *houe* τρέχω
bu-i βύω γεμίζω, *houe* μεστὰ, *houe*
γεμίζω

bu, *bu-i* βλαστός, γόνος, *houe*, *houe*
παίδων ἀγέλη, *houe* κολυε

bu, *bu-lu* βύλομαι ζητῶ, *houe*
σκέπτομαι, *houe* σκέψις (ν. ἑλλ.

houe σκέψις), *houe* ἐπιθυμῶ.
houe δεσμός, κλειθρον, *houe* χεῖλος,
ὄχη

houe, *houe* καὶ *houe*, *houe* ταλαντεύ-
μαι, σείομαι, *houe* πομφόλυ-
γες, *houe* πηδήμα, *houe* πηδῶ,
houe πούπουλον, πτερὸν (πη-
νῶν).

I.—*houe* σχίζω (ξύλα), *houe* ῥαχί-
δες, *houe* θύω. *houe* (ὑπὸ *houe*)
ἀλέθω, ἐλαιοτριβῶ, *houe* θύω,
σφάζω.

II.—*houe* πασσάλωσις, χάραξις ὁρίων (δ. ἂ
πασσάλων), *houe* διακοπαί,
houe πάσσαλος

houe P. πλημονή, *houe* πλημονή
houe, *houe* P. τρέχω, σπεύδω, *houe*
houe χορευτής, *houe* ὄρμη

houe πηγή, τέλμα, *houe* ἐλώδεις,
houe πηγή.

I.—*houe* (*houe*, *houe*, *houe*) κοίλωμα, ὀπή,
houe ὀπή· οὖς, εὐρυκῶν, βαθύνους,
houe ἐπεδέξις, *houe* συνε-
τός, *houe* ἐξετάζω κατὰ βάθος·
βυθός, ὑπόγειον P., *houe* τύμβος,
houe τάφος, *houe* ὑπόγειον
(σκοτεινὸν *ge*), δεσμοτήριον κοίτη
ποταμοῦ, *houe*, *houe* πόρος

houe, *houe* ὀπή, *houe* εὐρυκῶν, βαθύνους,
houe ἐπεδέξις, *houe* συνε-
τός, *houe* ἐξετάζω κατὰ βάθος·
βυθός, ὑπόγειον P., *houe* τύμβος,
houe τάφος, *houe* ὑπόγειον
(σκοτεινὸν *ge*), δεσμοτήριον κοίτη
ποταμοῦ, *houe*, *houe* πόρος

houe, *houe* ὀπή, *houe* εὐρυκῶν, βαθύνους,
houe ἐπεδέξις, *houe* συνε-
τός, *houe* ἐξετάζω κατὰ βάθος·
βυθός, ὑπόγειον P., *houe* τύμβος,
houe τάφος, *houe* ὑπόγειον
(σκοτεινὸν *ge*), δεσμοτήριον κοίτη
ποταμοῦ, *houe*, *houe* πόρος

houe, *houe* ὀπή, *houe* εὐρυκῶν, βαθύνους,
houe ἐπεδέξις, *houe* συνε-
τός, *houe* ἐξετάζω κατὰ βάθος·
βυθός, ὑπόγειον P., *houe* τύμβος,
houe τάφος, *houe* ὑπόγειον
(σκοτεινὸν *ge*), δεσμοτήριον κοίτη
ποταμοῦ, *houe*, *houe* πόρος

houe, *houe* ὀπή, *houe* εὐρυκῶν, βαθύνους,
houe ἐπεδέξις, *houe* συνε-
τός, *houe* ἐξετάζω κατὰ βάθος·
βυθός, ὑπόγειον P., *houe* τύμβος,
houe τάφος, *houe* ὑπόγειον
(σκοτεινὸν *ge*), δεσμοτήριον κοίτη
ποταμοῦ, *houe*, *houe* πόρος

houe, *houe* ὀπή, *houe* εὐρυκῶν, βαθύνους,
houe ἐπεδέξις, *houe* συνε-
τός, *houe* ἐξετάζω κατὰ βάθος·
βυθός, ὑπόγειον P., *houe* τύμβος,
houe τάφος, *houe* ὑπόγειον
(σκοτεινὸν *ge*), δεσμοτήριον κοίτη
ποταμοῦ, *houe*, *houe* πόρος

houe, *houe* ὀπή, *houe* εὐρυκῶν, βαθύνους,
houe ἐπεδέξις, *houe* συνε-
τός, *houe* ἐξετάζω κατὰ βάθος·
βυθός, ὑπόγειον P., *houe* τύμβος,
houe τάφος, *houe* ὑπόγειον
(σκοτεινὸν *ge*), δεσμοτήριον κοίτη
ποταμοῦ, *houe*, *houe* πόρος

houe, *houe* ὀπή, *houe* εὐρυκῶν, βαθύνους,
houe ἐπεδέξις, *houe* συνε-
τός, *houe* ἐξετάζω κατὰ βάθος·
βυθός, ὑπόγειον P., *houe* τύμβος,
houe τάφος, *houe* ὑπόγειον
(σκοτεινὸν *ge*), δεσμοτήριον κοίτη
ποταμοῦ, *houe*, *houe* πόρος

houe, *houe* ὀπή, *houe* εὐρυκῶν, βαθύνους,
houe ἐπεδέξις, *houe* συνε-
τός, *houe* ἐξετάζω κατὰ βάθος·
βυθός, ὑπόγειον P., *houe* τύμβος,
houe τάφος, *houe* ὑπόγειον
(σκοτεινὸν *ge*), δεσμοτήριον κοίτη
ποταμοῦ, *houe*, *houe* πόρος

houe, *houe* ὀπή, *houe* εὐρυκῶν, βαθύνους,
houe ἐπεδέξις, *houe* συνε-
τός, *houe* ἐξετάζω κατὰ βάθος·
βυθός, ὑπόγειον P., *houe* τύμβος,
houe τάφος, *houe* ὑπόγειον
(σκοτεινὸν *ge*), δεσμοτήριον κοίτη
ποταμοῦ, *houe*, *houe* πόρος

houe, *houe* ὀπή, *houe* εὐρυκῶν, βαθύνους,
houe ἐπεδέξις, *houe* συνε-
τός, *houe* ἐξετάζω κατὰ βάθος·
βυθός, ὑπόγειον P., *houe* τύμβος,
houe τάφος, *houe* ὑπόγειον
(σκοτεινὸν *ge*), δεσμοτήριον κοίτη
ποταμοῦ, *houe*, *houe* πόρος

Η ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΦΙΞΙΣ ΤΟΥ ΑΛΒΑΝΟΥ ΠΡΕΣΒΕΥΤΟΥ

Πρὸ ἡμερῶν ἀφίχθη ὁ τέως Ὑ-
πουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν καὶ νῦν
Πρεσβευτὴς τῆς Ἀλβανίας ἐν Ἀθή-
ναις κ. Τζαφέρ Βίλλα.

Ὁ κ. Βίλλα μέλος τῆς τέως Κυ-
βερνήσεως μετὰ τὴν παραίτησιν ταύ-
της ἐπανῆλθεν εἰς τὴν διπλωματικὴν
ὕπηρεσίαν τοποθετηθεὶς ἐν Ἀθήναις,
ἐν αἷς καὶ ἄλλοτε ὑπηρετήσεν.

Ἀμα τῇ ἀφίξει του ἐπεσκέφθη
τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν κ.
Θεοτόκην μεθ' οὗ παρέμεινε συνομι-
λῶν ἐπ' ἀρκετὴν ὥραν.

Κατὰ τὰς πληροφορίας μας αἱ συ-
νομιλίας αὗται δεόν νὰ μὴ θεωρη-
θοῦν ἄσχετοι μὲ τὴν ἐναρξίν τῆς λει-
τουργίας τῶν ἀργούντων μέχρι τοῦ-
δε σχολείων τῶν Ἑλληνικῶν Κοινο-
τήτων, ἐναντι τῶν ὁποίων ὡς φαίνε-
ται ἐγκαινιάζει ἄλλην τακτικὴν μετα-
χειρίσεως ἢ νέα Ἀλβανικὴ Κυβέρ-
νησις.

ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Κατ' εἰδήσεις ἐπιβατῶν ἀφίχθέν-
των ἐξ Ἀλβανίας ἐντὸς τῶν ἡμερῶν.
ἀνοίγουν καὶ τὰ σχολεῖα τῆς
Ἐπαρχίας Δελβίνου καὶ Χειμάρ-
ρας, τὰ ὁποῖα παρέμενον μέχρι τοῦδε
κλειστά.

~~~~~

ποταμοῦ.

II.—*houe*, *houe* ἀλέθω χονδρό, *houe* οἶτος
houe χοιτροαλεσμένος, *houe* ἄ-
λέθω χονδρὰ *houe* χύνω, *houe*
houe ῥίστω ΜΕΑ.

III.—*houe*, καὶ *houe* P. *houe*, *houe*
houe βόσκω, τρώγω (περὶ ζώων).

IV.—*houe* υἱός, *houe*, *houe* υἱός.

[Ἀκολουθεῖ]

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Ἡ κόρη τοῦ Γκοτζάμπαση ἡ ἀρρεβωνιασμένη
στὰ ντερβένια θέριζε ὅλο τὸ μεσημέρι.

Ἐκεῖ Τοῦρκος ἀπέρασε καὶ τὴν καλημεράει

Κι' ἡ κόρη ἀπὸ τὸ φόβο τῆς κι' ἀπὸ τὴν ἀντροπή τῆς δὲν τὸν
[καλημεράει.

Ἐπῆρε δίπλα τὰ βουνά, δίπλα τὰ κορφοβούνια
βρίσκει ἀγιοῦρι ἀμπροστὰ καὶ κάνει τὸ σταυρὸ τῆς.

— "Ἀνοιξε, ἀγιοῦρι μ' ἀνοιξε νὰ μὴ μὲ πιάσῃ ὁ Τοῦρκος
Σοῦ τάζω λίτρα μάλαμα καὶ μιὰ ὀκτὰ ἄσῃμι
καὶ δύο βουβαλοτούμπανα νᾶναι γιομάτα λάδι

Τὸ μάρμαρο ἐτσάκισε καὶ μπῆκε ἡ κόρη μέσα
Ὁ Τοῦρκος τὴν καταπάτησε καὶ πῆρε δίπλα τὰ βουνά δίπλα τὰ
[κορφοβούνια

Βρίσκει ἀγιοῦρι ἀμπροστὰ καὶ κάνει τὸ σταυρὸ του.

— "Ἀνοιξε ἀγιοῦρι μ', ἀνοιξε νὰ πιάσω αὐτὴν τὴν κόρη
Σοῦ τάζω λίτρα μάλαμα καὶ μιὰ ὀκτὰ ἄσῃμι
Καὶ δυὸ βουβαλοτούμπανα νᾶναι γιομάτα λάδι

Τὸ μάρμαρο ἐτσάκισε καὶ μπῆκε ὁ Τοῦρκος μέσα

Σὰν ἀητὸς τὴν ἄρπαξε σὰν πέρδικα τὴν τρώει

Ψιλὴ φωνοῦλα ἔβγαλε ψιλὴ σὰν τὸ μπιρμπίλι.

— Ἀγιοῦρι μ', ἐβγήκες ἄτυχος ἐβγήκες Τουρκομάχος. (*)

— Ἐλώβιασες τοὺς Χριστιανοὺς στὰ Τούρκικα τὰ χέρια!

(*) Τ' ἀκούσαμε νὰ τραγουδιέται στὸ Παγώνι τῆς Ἐλευθέρας Ἡπείρου καὶ συγ-
κεκριμένως στὴ Βάλτιστα.

Ἀναφέρεται βέβαια στοὺς χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας, τὸν καιρὸ τῶν διωγμῶν
καὶ τῶν βιασμῶν. Ὁ Τοῦρκος δὲν σέβεται οὔτε τὴν κόρη τοῦ Γκοτζάμπαση (τοῦ δημο-
γέροντα). Τοῦ ἀνάβει τοὺς κτηνώδεις τοὺς πόθους, εἶται ὅπως ἦταν ἀνασκουμπωμένη θερί-
ζοντας στὸ καλοκαιρινὸ λιοῦρι καὶ ἀρχίζει τὸ κύνηγτό.

Τὸ ποίημα εἶναι ὁλόκληρο μιὰ γραφικώτατη εἰκόνα, ποὺ λέει πολλὰ γιὰ τὴν τιμὴ
τῆς Ἡπειρώτισσας. Ὡραίες καὶ χαρακτηριστικὲς ἡ λέξεις: ἀγιοῦρι (ἐξωκκλησί, ἐρημοκ-
κλησί), βουβαλοτούμπανα (ἀσκιά ἀπὸ δέρμα βουβάλου), μπιρμπίλι (ἀηδὼν). Τὸ τραγοῦδι
εὐτυχῶς τελειώνει σωζόμενο ὁλόκληρο.

Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ δημοτικὰ τραγοῦδια καὶ πρὸ πάντων αὐτὰ, ποὺ χορεύονται
παθαίνουν τόσες μεταβολές, ὥστε νὰ παρουσιάζεται ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ τραγοῦδι μὲ χίλιες
δυὸ παραλλαγές. Πολλὲς φορές λείπει τὸ τέλος. Καὶ ὁ λόγος δὲν εἶναι ἀγνώστος.

Κατὰ κανόνα τὰ λαϊκὰ τραγοῦδια στήν Ἡπειρὸ, ἐκεῖνα, ποὺ χορεύονται εἶναι
ἀργόχη, χώρια τὰ ἐπιτήδες πεταχτά. Ὅπου δὲν ὑπάρχουν βιολιά, ὁ πρῶτος χορευτής,
ἢ ἡ πρώτη χορεύτρια τραγουδαί τὴν πρώτην στροφὴν καὶ χορεύει. Ὁ ἄλλος δὲν συνεχίζει
νὰ κάνουν τὴν ἀντιστροφὴν, ἀλλὰ ἐπαναλαμβάνουν τὴν πρώτην. Ἐτοὶ διαρκεῖ ὁ χορὸς.
Καὶ ὅταν ὁ πρωτοχορευτὴς λεβέντης ἢ ἡ πρωτοχορεύτρια λεβεντοῦν κουραστοῦν. ἢ...
βιάζεται κανεὶς ἄλλος! κόβεται ὁ χορὸς εἰς μέρος τοῦ τραγουδιοῦ, ποὺ δὲν εἰπώθηκε
ὅλο. Ὁ δεῦτερος χορευτὴς ἀπὸ φιλοτιμία καὶ ἄμιλλα πρέπει νὰ εἰπῇ δικό του τραγοῦδι
μὲ δικά του τσαλίμια. Ἐτοὶ ἀπὸ στόμα σὲ στόμα καὶ μὲ τὸν καιρὸ λησμονιοῦνται τὰ τε-

ΗΠΕΙΡΩΤΑΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΓΕΡΑΣΜΕΝΟΙ ΚΑ'Υ'ΜΟΙ

Στό σκευρωμέν' απόμερο ρημάδι
Σάν νύφη καμαρών' ή περγουλιά,
Χρόνων καλών άγέραστο σημάδι
Καί στ' όλοπράσινο γρασίδι μιά γρηά.

Γνέθει στιμόνι, γνέθει στιφάδι,
Τό ρήμαγμένο νά ξυπνήση άργαλιό,
Ένῳ μυσταγωγία σιωπηλή τό βράδυ
Ανάφτει τό αιώνιο τής ψυχής της
[Μυστικό.

Καί ζωγραφίζονται στήν ὄψη της π'
[άπλώνει
Τής παρθενιάς τώρα τό φῶς θαμπό,
Παλμοί, μυστήρια, λαχτάρες, πόνοι
Καί συνταιριάζουνε τραγουδι καί σκοπό.

» Καλέ μου γέρασα ἐδῶ κλεισμένη
» Τά μάτια σβύνουνε καί ή καρδιά,
» Χρυσό μου, ακόμη λίγο σέ περιμένει.

» Ὁϊμέ! Λησμόνησα πῶς θά μ' άφίσουν
» Τής νιότης τ' άρωμα κι' ή παρθενιά,
» Καί τά μαλλιά άστόχησα πῶς θ'
[άσπρίσουν.

» Κι' ή περγουλιά μου ή όλανθισμένη
» Πού τ' άνθη άσωτα τώρα σκορπῶ
» Μοῦ λέει τό τέλος μου χωρίς νά κρένη.

Β. Κ. Μ.ς

λευταία λόγια τῶν τραγουδιῶν καί παρουσιάζονται κολωβά.

Στό παραπάνω τραγούδι καί στόν τρίτο στίχο τής τετράστιχης τελευταίας στοφής
βρίσκουμε τή λέξι **Τουρκομάχος**. Ὁ στίχος — Ἀγιοῦρι μ' έβγήκες άτυχος, έβγήκες
Τουρκομάχος — μιλεῖ δέ ή κόρη τοῦ Γκοτζάμπαση, τί νά έννοη άραγε;

Φαίνεται καθαρά ὅτι είναι λάθος, καί ὅτι ἀπό παραδρομή έγινε Τουρκομάχος ἀντί
τοῦ ὀρθοῦ Χριστιανομάχος, ὁπότε ὁ στίχος πρέπει νά διορθωθῇ ἔτσι:

— Ἀγιοῦρι μ' έβγήκες άτυχος, βγήκες Χριστιανομάχος!

Μ.

ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ ΤΗΣ ΠΑΝΟΡΜΟΥ *

Γ. ΒΗΛΑΡΑ

Στρίψτε τίς πλώρες άφοβα θαλασσοπόροι
[ξένοι,
Θάλασσα μέσ τό Πάνορμο, θυμός άνέμων
[σβένει
Κι' αυτό ὁπού στό μέτωπο μοῦ βλέπετε
[σάν άστρο
Εἶναι τής νίκης τρόπαιο άστραποβόλο
[κάστρο.

Νυφάδες Χειμαρριώτισσες τ' άνάστησαν μέ
[ζήλο
"Αφιλο πρός τοὺς άφίλους καί πρός τοὺς
[φίλους φίλο
Μ' έγνώρισεν ὁ Φαέθοντας, μ' είχε πολιοῦ
[θε ὁ Πύρρος
Αλῆς, ὁ μέγας μέ κρατάει, Τεπελενιώτης
[ήρωας,
Αφέντης πληρεξούσιος σῆς "Ηπειρος τῶ
[μέρη
Καί στρατηγός άσύγκριτος μέ τό σπαθί
[στό χέρι.

Πέντε μυριάδες στράτευμα κρατάει στόν
[δρισμό του
"Αγρυπνος πάντα κι' άφοβος ένάντια στόν
[όχτρό του
Στά Γιάννενα άναπαύεται τ' άντρείο τό
[λιοντάρι
Τῆς Αθηνᾶς τό γέννημα, τ' άνάθρεμα τοῦ
[Αρη.

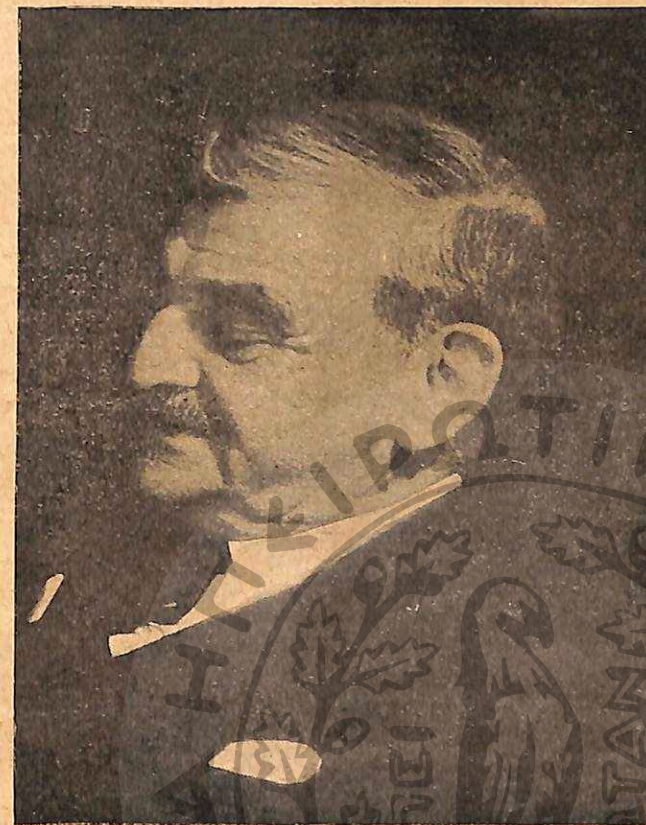
(*) Ἀνέκδοτο. Καί είναι τό μόνο τραγούδι
τοῦ Βηλαρά πού εξυμνεῖ τόν Ἀλῆ Πασᾶ. Ὁ
Πάνορμος είναι τό σημερινό Πόρτο Παλέρμο, τό
λιμάνι τῆς ήρωϊκῆς Χειμάρρας. Τήν Πάνορμο
άναφέρει καί ὁ Στράβων, γράφοντας πῶς είναι
ένα μεγάλο λιμάνι τοῦ Ὀρικοῦ στό μέσον τῶν
Ακροκεραυνίων ὄρεων.

ΑΠΟ ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ ΠΕΝΘΗ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΟΥΜΑΣ

Έγεννήθη ἐν Ὀδησσῷ τὸν Μάϊον τοῦ
1870. Σπουδάσας ἐν Παρισίοις διωρίσθη
τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1893 ὑπομημα-
τάρχης Μηχανικός. Τῷ 1894 τμηματάρ-
χης μηχανικὸς συντηρήσεως τμήματος

Κράνους. Τῷ 1900 ἐξεπόνησε τὴν μελέ-
την τῆς γραμμῆς Πύργου-Κυπαρισσίας-
Μελιγαλᾶ, καὶ χάρις εἰς τὴν ἐπιμονὴν τοῦ
ἀνετέθη εἰς Ἕλληνας μηχανικοὺς ἡ κα-
τασκευὴ τῆς γεφύρας τοῦ Ἀλφειοῦ ἀντὶ

Κορίνθου-Τριπόλεως. Τῷ 1895 διωρίσθη
μηχανικὸς εἰς τὴν κατασκευὴν γραμμῆς
Μύλων-Καλαμών. Τῷ 1897 κατετάγη ὡς
ἐθελοντῆς εἰς τὸ Ναυτικόν. Περὶ τὸ τέ-
λος τοῦ 1897 Ἀρχιμηχανικὸς κατασκευῆς

εἰς ξένους. Ἐν συνεχείᾳ διηύθυνε τὴν
μελέτην τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς
Κυπαρισσίας-Φιλιατρῶν-Μαράθου καὶ
τὴν τῆς Λεονταρίου Σπάτης.

Περατωθεῖσων τῶν μελετῶν τούτων

ἀνελάβεν ὡς ἀρχιμηχανικός ἐκμεταλλεύσεως εἰς τοὺς Σ.Π.Α.Π. τῷ 1904 ἀνεμίχθη ἐνεργῶς εἰς τὰς μυστικὰς Ἐταιρίας τοῦ Μακεδονικοῦ καὶ Ἑπειρωτικοῦ Ἀγῶνος.

Εἰς τὸ δαιμόνιον πνεῦμα τοῦ Γεωργίου Δούμα ὀφείλεται καὶ ἡ ἐγκατάστασις τῶν πρώτων ἠλεκτρικῶν τροχιοδρομικῶν γραμμῶν εἰς Ἀθήνας, διορισθέντος τῷ 1905 διευθυντοῦ τῆς Ἐταιρίας ταύτης. Τῷ 1912 μετέβη εἰς Ἑπείρον μετ' ἀνταρτικῶν Σωμάτων καὶ τῷ 1914 συνετέλεσε μετὰ τῶν ἄλλων ἐπιλέκτων Ἑπειρωτῶν εἰς τὴν ἀνακήρυσιν τῆς Ἀυτονομίας τῆς Βορείου Ἑπείρου καὶ ἐγένετο ὁ σύνδεσμος μετὰ τῆς Κυβερνήσεως Ἀθηνῶν προσενηγῶν ὑψίστας ὑπηρεσίας εἰς τὸν Βορειοηπειρωτικὸν Ἀγῶνα. Τῷ 1916 ἐξελέγη βουλευτὴς Ἰωαννίνων, τῷ 1922 διωρίσθη διευθυντὴς τῶν Σ.Ε.Κ. καὶ τῷ 1924 διευθυντὴς τῆς Ἀν. ἑταιρίας. Τὴν αὐτὴν περίοδον διετέλει Σύμβουλος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, τῶν Σιδηροδρόμων τοῦ Κράτους καὶ ἄλλων ἐπιχειρήσεων. Τῷ 1925 διωρίσθη τεχνικὸς σύμβουλος τῶν Σ.Π.Α.Π. Τῷ 1929 ἐνιεταλμένος σύμβουλος τῶν Σ.Π.Α.Π. καὶ τῷ 1930 ἀντιπρόεδρος-Γενικὸς Διευθυντὴς τῶν αὐτῶν Σιδηροδρόμων. Ἐκτὸς τούτων διετέλει σύμβουλος τῶν Σιδηροδρόμων τοῦ Κράτους, τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, Πρόεδρος τῆς Ἑπειρωτικῆς Ἐταιρίας, Σύμβουλος τῆς Ασφαλιστικῆς Ἐταιρίας «ὁ Ἀστήρ», τῆς ἑταιρίας ἐξαγωγῆς νοπῶν σταφυλῶν, Πρόεδρος Δ. Σ. τῆς Σ.Β.Δ.Ε. καὶ Σύμβουλος τοῦ Ὁρφανοτροφείου Χατζηκώστα.

Ἐνας, ἕνας, οἱ μεγάλοι Ἑπειρωταί, οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐσφυρηλάτησαν τὴν ιδέαν τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ Ἀγῶνος τοῦ 1914 καὶ ἀπειργάσαντο τὴν πραγματοποίησιν ταύτης, οἱ ἄγνοὶ καὶ θαρραλέοι ἐκεῖνοι Ἑπειρωταί, οἱ ἀντιταχθέντες οὐχὶ μόνον κατὰ τῶν Ἀλβανῶν ἀλλὰ καὶ ὀρθώσαντες τὸ ἀνάστημά των κατὰ τῶν ἰσχυρῶν τῆς Δύσεως, οἵτινες ἤρξαντο τοῦ πολέμου ὑπὸ τὸ ἔμβλημα ἢ «ἐλευθερία τῶν μι-

κρῶν λαῶν», κατέληξαν εἰς τὴν κατάργησιν τῆς ἐλευθερίας τοῦ μικροῦ μὲν ἀλλὰ γενναίου Βορειοηπειρωτικοῦ λαοῦ, ἄνδρες τοιοῦτοι προσενηγόντες ἑαυτοὺς εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς Βορειοηπειρωτικῆς ιδέας, ἕνας, ἕνας, ἀπέρχονται τοῦ κόσμου τούτου. Ὁ Ζωγράφος, ὁ Δούλης, ὁ Σπυρομήλιος καὶ πρὸ ἡμερῶν ὁ Δούμας. Κληρονομήσας τὴν πατροπαράδοτον Ἑπειρωτικὴν εὐγένειαν τῆς οἰκογενείας του σέμνωμα τοῦ ἀειμνήστου πατρὸς του Ἰωάννου Δούμα, προσέφερε πάντοτε μετ' ἰδιαιτέρας εὐχαριστήσεως πᾶν ὅ,τι τοῦ ἐζητεῖτο καὶ ἐλέγχοντο Ἑπειρωτικόν. Τὶς ἐκ τῶν συμπατριωτῶν μας δὲν ἐνθυμεῖται ὅχι μόνον τὴν φιλάνθρωπον καὶ ἐθνικὴν δράσιν τοῦ Γεωργίου Δούμα, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν τῷ Βορειοηπειρωτικῷ Ἀγῶνι ὑλικὴν ἀρωγὴν αὐτοῦ πρὸς ἐπιτυχίαν τούτου, ὃν ἐθεώρει ἀλληλένδητον οὐχὶ μόνον πρὸς τὸ ἐλευθερωθὲν τμήμα τῆς Ἑπείρου, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν ὅλην Ἑλληνικὴν Πατρίδα. Παντοῦ ὅπου ὁ Γεώργιος Δούμας ἔδρασεν, ἐκεῖ ὑπερεῖχε τὸ Ἑπειρωτικόν στοιχεῖον. Ἡ δράσις του κατὰ τὸν Βορειοηπειρωτικὸν Ἀγῶνα προσέθεσεν ἀκόμη μίαν περιλάμπρον σελίδα εἰς τὴν ἐνδοξὸν ἱστορίαν τῶν Βηπειρωτικῶν Ἀγῶνων. Ἡ δράσις του ὡς ἰδιώτου θὰ μείνῃ ἀλησμόνητος, τὸ σπῆτι του ἦτο ἀνοικτὸν ὡς ἐκκλησία, καὶ ἦτο τὸ προσκύνημα τῶν Ἑπειρωτῶν. Τοιοῦτοι ἄνδρες ἀφήνουσι κενὸν ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Ὁ Γεώργιος Δούμας ἀφήκε μέγα κενὸν ἐν τῇ Ἑπειρωτικῇ κοινωνίᾳ.

Οἱ Ἑπειρωταί δὲν θὰ λησμονήσωσι τὸν Γεώργιον Δούμαν καὶ ὅταν λέγωμεν Ἑπειρωταί, δὲν ἐννοοῦμεν μόνον τοὺς ἐλευθέρους, ἀλλὰ καὶ τοὺς Βηπειρωτάς, οἵτινες παντοιοτρόπως εὐηργετήθησαν ἀπὸ τὸν Γεώργιον Δούμαν τόσο ἐν ταῖς γενναίαις ὑποθέσεσι, ὅσον καὶ ἐν ταῖς ἀτομikaῖς, δι' ὃ εὐγνωμόνως θὰ ἀναμνησκῶνται τοῦ ὀνόματός του.

Συλλυπούμενοι τὴν οἰκογένειαν τοῦ μεταστάντος ἀποβλέπομεν μετ' ἐμπιστοσύνης πρὸς τὸν υἱὸν του κ. Ἰωάννην Δούμαν, ὡς τὸν προοριζόμενον νὰ συνεχίσῃ τὰς ἐθνικὰς καὶ πατριωτικὰς παραδόσεις τῆς οἰκογενείας του.

Ἰατρὸς—Χειρουργὸς ΚΩΝ. Ι. ΖΑΡΠΑΛΑΣ
Πρόεδρος Συλλόγου Βορειοηπειρωτῶν

Τὴν κηδεῖαν τοῦ μεταστάντος παρηκολούθησεν ὅλη ἡ Ἑπειρωτικὴ παροικία καὶ ἡ ἐκλεκτοτέρα μερὶς τῆς Ἀθ. Κοινωνίας. Ἐκ μέρους τῶν Βορειοηπειρωτῶν ἀπεχαιρέτησε τοῦτον δι' ὀλίγων ὁ πρόεδρος τοῦ Συλλόγου κ. Ζαρπαλάς.

Πολύτιμε νεκρέ,

Ὁ Σύλλογος Βορειοηπειρωτῶν, ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ κόσμου, μνήμων τῶν πολυτίμων ὑπηρεσιῶν σου, ἃς προσέφερες πρὸ καὶ κατὰ τὸν Βορειοηπειρωτικὸν Ἀγῶνα καὶ κατὰ πᾶσαν περίστασιν ὑπὲρ τῆς Βορείου Ἑπείρου, ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ προῶρου θανάτου σου, μοι ἀνέθεσε τὴν ἐντολὴν νὰ σοὶ ἀπευθύνω τὸ ὅστατον χαῖρε! Ὁ πρόωρος θάνατός σου στερεῖ τὴν Βόρειον Ἑπείρον θερμοῦ αὐτῆς ὑποστηρικτοῦ καὶ υπερμάχου τῶν Ἑθνικῶν Ἰδεωδῶν.

Γαίαν ἔχοις ἐλαφρὰν, Πολύτιμε φίλε.

ΨΗΦΙΣΜΑ

Τὸ Δ. Σ. τοῦ Συλλόγου Βορειοηπειρωτῶν ἐκπροσωποῦν τοὺς Βορειοηπειρωτικοὺς Συλλόγους τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Ἐξωτερικοῦ συνελθόντες εἰς ἐκτακτον συνεδρίασιν ἐπὶ τῷ θανάτῳ εὐγενοῦς τέκνου τῆς Ἑπείρου προσενηγόντος ὑψίστας ὑπηρεσίας ὑπὲρ τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ ἀγῶνος

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΔΟΥΜΑ

Ψηφίζει

1) Νὰ ἐκφρασθῶσι τὰ συλλυπητή-

ρια τοῦ Συλλόγου πρὸς τὴν οἰκογένειαν τοῦ μεταστάντος.

2) Νὰ παρακολουθήσῃ ἐν σώματι τὸ Δ. Σ. τὴν ἐκφοράντου.

3) Νὰ ἀναρτηθῇ ἡ εἰκὼν τοῦ μεταστάντος ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Συλλόγου.

4) Νὰ διανεμηθῶσιν, ἀντὶ στεφάνου, δραχμαὶ πεντακόσαι εἰς ἀπόρους ἐνταῦθα Βορειοηπειρώτας εἰς μνήμην τοῦ μεταστάντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28ῃ Ὀκτωβρίου 1935

(Τὸ Διοικ. Συμβούλιον)

ΦΩΤΗΣ ΤΣΑΒΙΔΗΣ

Καθ'ὃν χρόνον ἐκτυπούμεθα μᾶς εὐρίσκει ἡ θλιβερά ἀγγελία τοῦ θανάτου τοῦ πολυκλαύστου Φώτη Τσαβίδη μέλους τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Συλλόγου μας καὶ τέως Προέδρου αὐτοῦ.

Τὴν κηδεῖαν τοῦ μεταστάντος ἠκολούθησεν ὅλη ἡ Βορειοηπειρωτικὴ παροικία μετὰ πραγματικὴν ὁδύνην.

Κατωτέρω δημοσιεύομεν τὸν ἐκφωνηθέντα ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ Συλλόγου κ. Κ. Ζαρπαλά ἐπικήδειον, ὡς καὶ ἐπιστολὴν τοῦ πολιτευτοῦ κ. Γεωργίου Β. Μελά. Εἰς τὸ ἐπόμενον θέλομεν γράψῃ ἐκτενῶς περὶ τῆς δράσεως τοῦ ἀειμνήστου Φώτη Τσαβίδη.

Πολύκλαυστε Φώτη,

Ἐκπληρῶν θλιβερόν καθήκον—ἐντολὴν τοῦ Δ. Σ. τοῦ Συλλόγου Βορειοηπειρωτῶν, ὃν τόσον ἡγάπησες καὶ ἐξυπηρέτησες ἐπὶ πολλὰ ἔτη μετ' ἀφοσίωσός σου—καὶ πατριωτικοῦ ἀλτρουϊσμοῦ, — προσέρχομαι ἐνώπιον τοῦ νεκροῦ σου ἵνα σοὶ ἀπευθύνω τὸ ὅστατον χαῖρε.

Ἡ ἀπώλειά σου δὲν στερεῖ μόνον τὴν ἀπορφανισθεῖσαν οἰκογένειάν σου τόσο λατρευτοῦ υἱοῦ, συζύγου καὶ πατρός, ὅσον καὶ πολυτίμου προστάτου, ἀλλὰ καὶ τὸν Σύλλογον, πολυ-

τίμου συνεργάτου και φίλου.

Οί Βορειοηπειρώται δεν είνε δυνα-
τόν νά λησμονήσωσι τας πολυτίμους
υπηρεσίας σου και ως προέδρου του
Συλλόγου αλλά και ως πραγματικού
φιλανθρώπου συμπατριώτου, αλλά
θα διατηρώσιν έσαι εν τη μνήμη των
εϋγνωμόνως το όνομά σου.

Ο Σύλλογος δεν σοϋ καταθέτει
στέφανον έκ φυσικων άνθων αλλά
μνήμων των φιλανθρώπων αίσθημά-
των σου, διέθεσε έκ του πενιχρού
του Ταμείου ανάλογον ποσόν προς
ανάκούφισιν των άπόρων συμπατρι-
ωτών του ίνα οϋτω διατηρώσιν οϋτοι
έν τη μνήμη των άληστον το όνομά
σου.

Σοϋ ύπόσχεται δε ο Σύλλογος ότι:
δταν ο Θεός εϋδοκήσῃ θα μεταφέρῃ
τά όστα σου εις την έλευθέραν πλέ-
ον γεννέτειράν σου, ην τόσοσν έπό-
νεσες και ήγάπησες. Γαίαν έχοις
έλαφράν πολύκλαυστε Φώτη.

ΨΗΦΙΣΜΑ

του Συλλόγου Βορειοηπειρωτών επί
τῷ θανάτῳ τοῦ Φωτίου Τσαβίδου
τέως Προέδρου τοῦ Συλλόγου

Τό Δ. Σ. τοῦ Συλλόγου Βορειοη-
πειρωτῶν συνελθόν έκτάκτως σήμε-
ρον 26ην Νοεμβρίου 1935 ἐπὶ τῷ θλι-
βερῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ
Φωτίου Τσαβίδου, ἐπὶ πολλὰ ἔτη
χρηματίσαντος Προέδρου τοῦ Συλ-
λόγου καὶ πολλὰς προσενεγκόντος
αὐτῷ. υπηρεσίας

Ψηφίζει ὁμοφώνως

1) Νά ακολουθήσῃ σύσσωμον τό
Δ. Συμβούλιον τήν κηδείαν τοῦ Μετα-
στάντος. 2) Νά έκφρασθῇ πρὸς τήν
οἰκογένεαν τοῦ έκλιπόντος τὰ συλ-
λυπητήριά του. 3) Νά ἀργήσουν τὰ
Γραφεῖα τοῦ Συλλόγου ἐπὶ τριήμε-
ρον καὶ νά ἀναρτηθῇ μεσίστιος ἡ ση-
μαία τοῦ Συλλόγου. 4) Νά διατεθῇ
ἐκ τοῦ Ταμείου τοῦ Συλλόγου ποσόν
χιλίων πεντακοσίων (1500) δραχμῶν

ὕπερ τῶν άπόρων τοῦ Συλλόγου εἰς
μνήμην τοῦ μεταστάντος. Νά ἀναρ-
τηθῇ ἡ εἰκὼν τοῦ μεταστάντος εἰς τὰ
Γραφεῖα τοῦ Συλλόγου καὶ 6) Νά
δημοσιευθῇ τό παρόν διὰ τῶν ἐφη-
μερίδων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26ῃ Νοεμβρίου 1935
Τό Διοικητικὸν Συμβούλιον

Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ κ. Γ. Β. ΜΕΛΑ

Κύριον Κων. Ζαρπαλᾶν
Πρόεδρον τοῦ Συλλόγου Βορειοηπειρωτῶν
κλπ. κλπ.

Κύριε Πρόεδρε,

Παρακαλῶ νά δεχθῆτε τό ποσόν
τῶν δραχ. 500 ἀντὶ στεφάνου, εἰς
μνήμην τοῦ πολυκλαύστου προκατό-
χου σας Φώτη Τσαβίδη, τό ὅποῖον
θέλετε διαθέσει κατὰ τήν κρίσιν σας
ὕπερ τῶν άπόρων Ξενητευμένων Βο-
ρειοηπειρωτῶν.

Μετά βαθυτάτης τιμῆς
καὶ φιλικωτάτων αἰσθημάτων
Γεώργιος Β. Μελάς

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ Β. ΜΠΡΙΤΖΟΛΗ

Ἡ Λιούντζη έκλαψε πρὸ ὀλίγων
ἡμερῶν καὶ τήν δέσποιναν Αἰκατερί-
νην Μπριτζόλη.

Ἡ θανοῦσα τύπος καλοκαγάθου
γυναικὸς ἠτύχησε νά φθάσῃ ἐν εϋ-
ρωστίᾳ τὰ ἑβδομήντα της χρόνια.

Τήν κηδείαν της παρηκολούθησεν
ἐν κατανύξει ὅλη ἡ Λιούντζη συνο-
δεύσασα αὐτήν εἰς τήν τελευταίαν
της κατοικίαν.

Γαίαν ἔχοι έλαφράν.

ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ

—Εἰς προηγούμενον φύλλον ἐγράφεμεν περὶ
τινος Βορειοηπειρωτικῆς Ἐνώσεως.

—Τεύχη τοῦ ἀριθμοῦ αὐτοῦ ἐστάλσαν εἰς τὰ
μέλη τοῦ Δ. Σ., τὰ ὅποια καὶ ἐκρατήθησαν θεω-
ρηθέντων αὐτοδικαίως συνδρομητῶν τῶν παρα-
ληπτῶν των

—Τὸ ὅν φύλλον μᾶς ἐπεστράφη ὡς... ἀπα-
ράδεκτον διότι δὲν ἐγράφε καὶ δι' αὐτοῦς πάλιν.

—Συμπέρασμα: Ὁ Ἠπειρωτικὸς τύπος ἔχει
κακοσυνθέσει τοὺς συνδρομητὰς του.

—Ὁμολογοῦμεν, πῶς μᾶς εἶναι ἀκατανόητος ἡ
ἀξίωσις αὐτῆς μερικῶν, οἱ ὅποιοι ἐπιθυμοῦν νά συ-
ναψουν... συμβόλαια μὲ τὸν τύπον.

—Αἱ γραμμαὶ αὐτὰ γράφονται μόνον καὶ μό-
νον νά στηλιτευθῇ ἀπὸ τῆς... στήλης αὐτῆς.
(στήλης (ἀν)άλματος [Ἀττικῆς]) μὴ νοστοπία!

—Μὲ τό προηγούμενον φύλλον συνεπληρώθη
ἐξαμηνία ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως, τῆς «Β. Ἠπειρου»!
Οἱ ἀναγνώστῃ δύνανται νά δέσουν τὰ τεύχη εἰς
κομψότατον τόμον, στόλισμα ἀλλοθινόν τῆς δι-
βλοσύνης τους.

—Εἰς διαφήμισιν ἐπαρχιακῆς συναδέλφου:
ΜΗΤΕΡΑΙ! Χίρις εἰς μοναδικὴν ἐν τῇ κό-
σμῳ πείραν κλπ.

Καὶ διὰ μὲν τήν ἐμπορικὴν πείραν δὲν ἀμφι-
βάλλομεν καθόλου. Ὅσον ὅμως γιὰ τὴ γραμμα-
τικὴν πείρα τοῦ γράφοντος. τήν πῆρε ὁ διαβολος!

—Ἀπὸ περιγραφῆς Ἠπειρωτικῆς πανηγύρεως
εἰς Ἠπειρωτικὴν συναδέλφου.

«...Ἐπίσης συγχαρητήρια πρέπει νά δοθῶν
στὴ διοργανωτικῇ Ἐπιτροπῇ κυριῶν καὶ δυνῶν
προσδραυομένης τῆς κυρίας Χ.»

Ἰδοὺ ἐν πρόβλημα πρὸς λύσιν: ἡ ἐν λόγῳ
διοργανωτικῇ ἐπιτροπῇ προεδρεύεται ὑπὸ τῆς
ἐν λόγῳ κυρίας ἡ ἡ ἐν λόγῳ κυρία ὑπὸ τῆς ἐν
λόγῳ... Ἐπιτροπῆς!

ἢ μπελιδεστέλος πάντων καὶ μὴ τὰ τὰ διαφο-
ροῦμενα!

—Εἰς Ἠπειρωτικὴν ἐφημερίδα ἐπίλεκτος συ-
νεργάτης θέλων προφανῶς νά συστήσῃ ἐκκαθα-
ρίσιν τοῦ εκπαιδευτικοῦ κλάδου ἀπὸ ὑπαλλήλων
συμπληρώσαντας τριακονταπενταετὴ υπηρεσίαν
γράφει:

«...προβάλλει ἡ ἀνέγερσις κρατικῶν διδακτη-
ρίων, ἡ ἔθρυσις καὶ προαγωγή σχολείων, ἡ ἐκκα-
θάρισις τοῦ διδασκαλικοῦ κλάδου ἀπὸ παπᾶδες
τριακονταπενταετείς».

Καὶ ὅμως οἱ παπᾶδες καὶ μάλιστα οἱ τριαν-
ταπενταετείς εἶναι ζωτικώτατοι καὶ παρα-
γωγικώτατοι εἰς πείσμα τῆς.. ἀνιέρου ἐκστρα-
τείας τοῦ συναδέλφου!

—Φιλολογῶν νέος, ἄλλος «στραχυροφόρος»,
γράφει εἰς ὕψος ἀκατάληπτον καὶ εἰς ἐγχωρίαν
συναδέλφου τὰ ἐξῆς ἀμίμητα: «Ἐπαναρχώμαστε
καὶ λεμε ὅτι διαβλέπομε στὸ πνευματικὸ ὄριζόντα
τοῦ τόπου μας ἀστέρια ῥ-γμένα στὰ σύννεφα τοῦ
ἀμείλιχτου κοινωνικοῦ νόμου» κλπ.

Ἰδοὺ ἐν σημείον ἀπροσδόκητον, εἰς τό ὅποῖον
συναντῶνται ὁ νομοθέτης καὶ ὁ... μετεωρολόγος.

Μένει μόνον νά μάθωμεν ἂν τὰ σύννεφα τοῦ κοι-
νωνικοῦ νόμου... εἰσπνουν καὶ βροχή. Καὶ ἂν
μαλιστα βρέχουν ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους ἔχο-
μεν ἀκροδαντον πεπειθῆσιν ὅτι δὲν θὰ γλυτώσῃ
ἀπὸ γενναίου...κατ' ἐρεγμᾶ ὁ νεφελοβάμων συνά-
δελφος!

—Ἀπὸ σχόλιον ἐγχωρίας συναδέλφου: «Δεδο-
μένου ὅτι ἡ ἐπιζήλος αὐτῆς θέσις εἶναι ὁ κύριος
μοχλὸς τῆς Γεν. Διοικήσεως, ἐπὶ προσθέτως δὲ
ὁ Γεν. Γραμματεὺς εἶναι ἡ δεξιὰ χεὶρ τοῦ κ.
Ἰπουργοῦ».

Ζητεῖται ἡ ἀνταπόδοσις! Ὁ εϋρων παρακα-
λεῖται νά τήν φέρῃ εἰ τὰ γραφεῖα μας προκει-
μένου νά τήν σταίλωμεν εἰς τὸν ἀπολέσαντα
ταύτην συνιδελφον!

—Εἰς τό ἀνὰ χεῖρας τεύχος τελειώνει ἡ διά-
λεξις τοῦ συνεργάτου μας κ. Β. Βαζαρέτου, ἡ
ὅποια κατεχειροκροτήθη ἀπὸ τὴν ἐνταῦθα παροι-
κίαν μας ὅταν ἐγένετο. Ὅσοι δὲν τήν παρηκο-
λοῦθησαν εἶναι καιρὸς τώρα νά τήν διαβάσουν.

—Τὰ προηγούμενα φύλλα ἀποστέλλονται ἀ-
μέσως ἄνευ ἄλλης εἰδοποιήσεως εἰς ἐκείνους
ἐκ τῶν νέων συνδρομητῶν, οἱ ὅποιοι θὰ ἐμβά-
σουν ἅμα τῇ λήψει τοῦ πρώτου (δι') αὐτοῦς) φύλ-
λου τήν συνδρομὴν των.

Η ΝΕΑ ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ

«Ἐν τέλει ἡ Κυβέρνησις τοῦ Του-
ταγχαμῶν Παντελῆ Βαγγέλι «ἔκοψε
τὸ σβέρκο της» μὲ κατασχύνην καὶ
με αἱματοβαφεῖς χεῖρας.

Ἡ νέα Κυβέρνησις καθ' ἃ ἀναφέ-
ρει τηλεγράφημα ἐκ Τιράνων ἀπο-
τελεῖται ἐκ τῶν ἐξῆς:

Πρωθυπουργὸς καὶ ὕπουργος τῆς
Δικαιοσύνης Μεχνιτῆ Φράσαρι, τῶν
Ἐξωτερικῶν Φουάτ Ἀσλάνι, τῶν
Ἐσωτερικῶν Ἐτέμ Τότο, τῆς Παι-
δείας Νοῖς Μπουσιάτι, τοῦ ἐμπορίου
Ρόκ Γκέρα, τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας
Δητήρι Μπεράτι τῶν Δημοσίων Ἔρ-
γων, Ντόκ Ναράτσι.

«Atdheu» τοῦ Βουκουρεστίου

ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΑΙ

Γενομένων Ἀρχαιρεσιῶν εἰς τήν
Βορειοηπειρωτικὴν Φοιτητικὴν Ἐνω-
σιν ἐξελέγησαν: Πρόεδρος ὁ κ. Ἀλκ.
Χαρμπαλῆς, Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Ἀλ-
μπρός Γκίκας, Γεν. Γραμματεὺς ὁ κ.
Χαρ. Δάλλας, Ταμίας ὁ κ. Δημ. Βα-
σιλείου, τακτικὸς Σύμβουλος ὁ κ.
Φώτ. Τσίπας.

Ἐξελεγκτικὴ Ἐπιτροπὴ
Φώτ. Γράκας, Κ. Πουλογιάννης,
Κ. Γεωργιάννης

κ. Κ. Σταυρόπουλον 'Αμερική. 'Ελά-
βομεν καὶ ἡμεῖς τὸ ἄρθρον σας καὶ εἴχο-
μεν ὅλην τὴν καλὴν θέλησιν νὰ τὸ δημο-
σιεύσωμεν. Ἀπαξ ὅμως τὸ ἐδημοσίευσεν ἄλ-
λη ἔγκριτος συνάδελφος, εἰς τὴν ὁποίαν ἐ-
στείλατε καὶ ἕτερον ἀντίγραφον νομίζομεν
ὅτι περιτενεῖ ἡ δημοσίευσίς του, ἡ ὁποία
ἐν προκειμένῳ θὰ εἴχε χροαντῆρα ἀναδη-
μοσιεύσεως.

Στείλτε μας καὶ ἄλλο καὶ θὰ εἴμεθα
ἐξαιρετικῶς εὐτυχεῖς νὰ ἰδῇ τὸ φῶς τῆς
δημοσιότητος. Διὰ τὸς ἐνεργείας σας ἐκ-
φράζομεν τὰς εὐχαριστίας μας μὲ τὴν δια-
βεβαίωσιν ὅτι, «*Η Β. 'Ηπειρος*» συνεχῶς
ἐκδιδόμενη καὶ προαγομένη θὰ φανῇ ἀν-
ταξία τῶν συμπαιθετῶν διὰ τῶν ὁποίων
περιεβλήθη ὑπὸ τῶν πέτρων τοῦ 'Ατλαντι-
κοῦ Βορείου περσιωτῶν, εἰς τοὺς ὁποίους
καθ' ἑκάστον μῆνα θὰ πηγαίνει ὡς ἓνα
μεγάλο καὶ ἀτελείωτο γράμμα ἀπὸ τὴν Πα-
τρίδα!

κ. 'Ερ. Περ. Θὰ ἦτο φύσει ἀδύνατον καὶ
ὡς δημοσιεύσιμον κρινόμενον νὰ καταχω-
ρηθῇ τὸ διήγημά σας. 'Η ἔκτασίς του κα-
ταλαμβάνει... ὅλο τὸ περιοδικόν. 'Αλλ' ἡ-
μεῖς τι θὰ γίνωμεν, πὺν ἔχομε τόσα πράμ-
ματα νὰ εἰποῦμε, νὰ μείνωμε ἔξω; Γὰρ ὁ
τοῦ Θεοῦ. Παρακαλοῦμεν καὶ οἷς
καὶ τοὺς ἄλλους, πὺν μᾶς στέλλουν
νὰ εἰστε σύντομοι μὴν τῶν παιδῶν στὸ κα-
λάθι ὅταν εἶναι κατάλληλα.

κ. Παντ. Θωμᾶν. 'Ελάβομεν φιλικὴν
σας ὅχι ὅμως καὶ ἀντίτυπον τοῦ συγγράμ-
ματός σας, ὡς μᾶς γράφετε ἐφ' ᾧ καὶ ἐξε-
δηλώσαμεν τὴν ἀπορίαν μας. Γράφομεν
λίαν εὐχαρίστως, θεωροῦντες ὑποχρέωσιν
τιμῆς ἄλλωστε, ἐπ' αὐτοῦ προμηθευθέντες
ἐν ἀντίτυπον πορὰ φίλου τοῦ περιοδικοῦ
μας. Εἴμεθα πάντοτε στὴ διάθεσίν σας.
Διὰ τὸ τεῦχος Νοεμβρίου περιμένουμε συνε-
ργασίαν σας.

κ. Β. Μπίτσην. Δημοσιεύομεν τοὺς «*Γε-
ρασμένους καὶ νέους*».

κ. Ι. Λώλην, 'Ιωάννινα. Γράφομε ταχυ-
δρομικῶς, καὶ παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς ἀπαν-
τήσετε προκειμένου νὰ διαθέσωμεν καταλ-
ήλως τὸν σχετικόν χώρον. 'Η τρίτη καὶ ἡ
τετάρτη σελὶς τοῦ ἐξαφύλλου εἶναι ἤδη
κατελημμέναι εἰς τὴν ὀρισμένην τιμὴν.

Πανεπιστολογιώγατον 'Ιωακείμ Ζέρβαν.
Εἰς φιλικὴν σας ἀπηγορεύσαμεν ταχυδρομι-
κῶς. Ζητηθέντα τεύχη ἐστάλησαν. 'Η κα-
λωσύνη σας, τὸ ἀμέριστον ἐνδιαφέρον καὶ
αἱ εἰλικρινεῖς εὐχαὶ διὰ τὸ ἔργον μας μᾶς
ὑποχρεώνουν. Θὰ ἐλογιζόμεθα εὐτυχεῖς ἐὰν
εἴχατε τὴν καλωσύνην νὰ τιμήσετε διὰ
πολυτίμου συνεργασίας σας τὴν «*Β. 'Ηπει-
ρον*».

κ. Σωτηριάδην. Ζητηθέντα τεύχη ἐστά-
τησαν πρὸς ἡμεῶν. Φροντίστε διὰ τὴν διά-
δοσιν τῆς «*Β. 'Ηπειρου*» εὐχαριστοῦμεν
θερμότατα.

κ. Γερμάνην. Τεύχη ἐστάλησαν. Φωτο-
γραφία δημοσιεύεται εἰς τὸ ἐπόμενον. Ταχυ-
δρομικῶς γράφομεν σχετικῶς μὲ τὴν μεταλ-
λογράφῳ τῆς (clichés). Εἴμεθα στὴ διά-
θεσίν σας γὰρ ὅ, τι θελήσετε.

κ. Γ. Δεσύλην. ἐλάβομεν. Εὐχαριστοῦ-
μεν θερμότατα.

κ. 'Ηλ. Σῆτον. Συνδρομὴ σας ἐλήφθη.

κ. κ. 'Αδελφεὺς 'Ελευθερίου. 'Ενταῦ-
θα. 'Εισησία συνδρομῆς σας ἐλήφθη. 'Εκφρά-
ζομεν εὐχαριστίας.

κ. κ. Σ. Ρούτσην, Σ. Γκίκαν, Ν. Καρ-
βούνην, Μ. Δάσην, Μπανέλιαν, ἀδελφ.
Βάρφη, 'Αλφρ. 'Αθανασούλαν Δέκκαν.
'Ελάβομεν συνδρομὰς σας. Εὐχαριστοῦμεν
θερμότατα.

κ. Μπιτούνην. 'Ελάβομεν τρίμηνον
συνδρομὴν καὶ διηγετήσαμεν συμφώνως
πρὸς ἐκδηλωθεῖσαν ἐπιθυμίαν σας τὴν δι-
αγραφὴν σας.

Τὴν ὑπόλοιπον τρίμηνον συνδρομὴν ὁ
φίλετε συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τοῦ
περιοδικοῦ μας, τὴν καταβάλετε δὲ εἰς τὸν
εἰσπράκτορα.

κ. Μπαλάσκην. Γεν. Γραμμ. 'Ενώσεως
Λογγιωτῶν. Σᾶς διαγράφομεν ἐφ' ὅσον ἐπι-
μένετε.

Θωρεῖτε καλὸν ὅμως νὰ κρατήσετε τὸ
ἑξὸν φύλλον εἰς τὸ ὁποῖον εἴχομεν τὴν κα-
λωσύνην νὰ γράψωμε γιὰ τὴν ἔνωση σας.

κ. Λουκ. Σούτσον, κ. 'Αρ. Δημητρι-
άδην, Περικλ. Μούτην, Παν. Καρᾶν. 'Ε-
λάβομεν εὐχαριστοῦμεν.

ΝΕΟΝ ΕΛΛΗΝΟ-ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ

Διὰ τοὺς Ἑλληνοαμερικανοὺς ταξειδιώτας

ὑπὸ τὴν Διεύθυνσιν τῶν Ἑλληνο-Αμερικανῶν ἀδελφῶν

ΚΩΝΣΤΑΝΤ. & ΣΤΑΥΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΩΝ

ΤΟ ΝΕΟΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ - ΗΠΕΙΡΟΥ

50 Ὁδῶνος—'Αμαλίας, ἐν Πάτραις, εἶναι

ἐπὶ τῆς προκυμαίας καὶ εἰς τὸ κέντρον τῆς Πόλεως!

Νέα Ἐπιπλα, Ἀμερικανικοῦ συστήματος, καθαρῶτατον,
εὐάερον καὶ ἠλεκτροφώτιστον. Ὑπηρεσία Ἀμερικανική.

ΤΑΞΕΙΔΙΩΤΑΙ!

Ὅταν ἀποβιβάζεσθε εἰς Πάτρας, ὑπάλληλοι τοῦ Ξενοδοχείου
ΠΑΡΙΣΙΩΝ-ΗΠΕΙΡΟΥ, σᾶς ἀναμένουν εἰς τὴν ἀποβάθραν
καὶ σᾶς διευκολύνουν.

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ἀντιπροῦσופן τοῦ Ξενοδοχείου μας.

Ὅλας τὰς εὐκολίας καὶ ἀνέσεις ἐνὸς Ἀμερικανικοῦ Ξενοδο-
χείου. Νερὰ τρεχούμενα εἰς κάθε δωμάτιον. Μπάνια Ἀμε-
ρικανικά! Διευδυνται, πὺν ἔχουν πεῖραν ἀπὸ Ἀμερικανικά
Ξενοδοχεῖα, ὅπου ὁμιλεῖται ἡ Ἀμερικανική καὶ ἡ Ἑλληνική
καὶ σᾶς ἐννοοῦν.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ
ΠΑΡΙΣΙΩΝ-ΗΠΕΙΡΟΥ
50 Ὁδῶνος—'Αμαλίας
ΠΑΤΡΑΙ

Ν. ΜΑΣΣΙΟΣ

Ύφασματα Άγγλικά, Έλληνικά,
Έφαρμογή τελεία Κομψότης

ΛΙΟΛΟΥ 73 ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ

Άριθ. Τηλ. 29—413